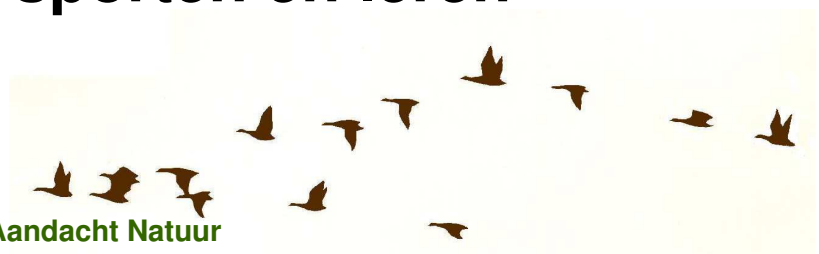

Onderzoek Wet Natuurbescherming

Herstructurering Wieringerwerf, deelgebied 1: sporten en leren

Bureau Aandacht Natuur

Onderzoek Wet Natuurbescherming Herstructurering Wieringerwerf, deelgebied 1: sporten en leren

10 februari 2021, Hippolytushoef

Opdrachtgever:

Gemeente Hollands Kroon
Postbus 8
1760 AA Anna Paulowna
Tel: 088-3215000
Fax: 088-3215999
www.hollandskroon.nl

Opdrachtnemer:

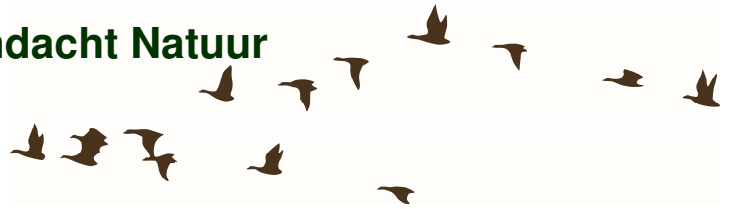
Bureau Aandacht Natuur
Slingerweg 85
1777AG Hippolytushoef
Tel: 0227-595576
Mob: 06-24818383
e-mail: aandachtnatuur@kpnmail.nl
www.aandachtnatuur.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	blz. 2
1.1 Aanleiding en doel.....	blz. 2
1.2 De Wet Natuurbescherming.....	blz. 3
2. Huidige situatie en methode.....	blz. 6
2.1 Gebieds- en planbeschrijving.....	blz. 6
2.2 Ligging t.o.v. Natura 2000 gebieden, NNN en natuurverbindingen.....	blz. 7
2.3 Houtoptanden.....	blz. 7
2.4 Methode.....	blz. 8
3. Resultaten.....	blz. 11
3.1 Flora.....	blz. 11
3.2 Vogels.....	blz. 12
3.3 Vleermuizen.....	blz. 13
3.4 Overige (grondgebonden) Zoogdieren.....	blz. 14
3.5 Vissen en amfibieën.....	blz. 15
3.6 Overige beschermde soorten.....	blz. 15
4. Conclusies en advies.....	blz. 16
4.1 Gebiedsbescherming.....	blz. 16
4.2 Soortbescherming.....	blz. 16
4.3 Houtopstanden.....	blz. 20
Literatuurlijst.....	blz. 21

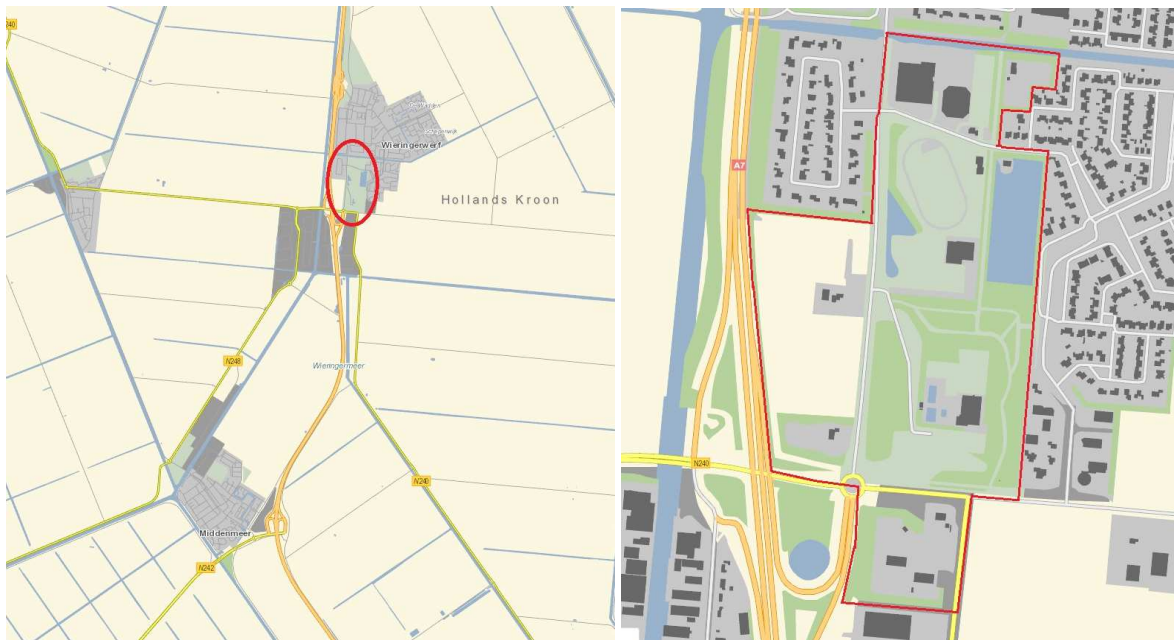
Bijlage 1: Wet Natuurbescherming
Bijlage 2: Schetsontwerpen deelgebied 1
Bijlage 3: Vleermuiswaarnemingen per veldronde

1. Inleiding

In opdracht van de gemeente Hollands Kroon heeft een onderzoek in het kader van de Wet Natuurbescherming plaatsgevonden ten behoeve van de herstructurering Wieringerwerf in deelgebied 1: sporten en leren in een duurzame omgeving. De herstructurering heeft betrekking op het zuidwestelijk deel van Wieringerwerf en betreft van noord naar zuid het terrein van RSG Wiringherlant, de Zuiderzeehal en tennisvelden in het noorden, de sportvelden, de ijsbaan en het voormalige RSG-terrein in het midden. Aan de zuidzijde liggen zwembad de Terp en omliggend parkbos, een landbouwperceel langs de A7 en aan de zuidzijde van de Oosterterpweg de gemeentewerf.

Het veldonderzoek heeft in het najaar van 2017, de zomer van 2018 en het voorjaar en zomer van 2020 plaatsgevonden. De bevindingen van dit veldonderzoek aangevuld met literatuurgegevens worden hieronder verder besproken.

Figuur 1. Ligging van deelgebied 1 voor de herstructurering te Wieringerwerf

1.1 Aanleiding en doel

Om de regionale positie van Wieringerwerf in de gemeente Hollands Kroon te behouden en te versterken, is voor het totale dorp in juni 2016 een vlekkenplan vastgesteld, opgedeeld in verschillende deelgebieden. De uitwerking van deelgebied 1 betreft de herstructurering het zuidwestelijk deel van Wieringerwerf. Het deelgebied is in het vlekkenplan gekarakteriseerd als “Sporten en leren in een duurzame omgeving”. De ontwikkelingen die hier in de komende jaren gestalte (kunnen) krijgen hebben betrekking op het opwaarderen van de bestaande structuren, het meer zichtbaar maken van de terp, verbetering van de wateropgave en de realisatie van woningbouw en een multifunctionele accommodatie (brede school, zwembad en sporthal).

Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling van het gebied heeft een nader onderzoek in het kader van de Wet Natuurbescherming plaatsgevonden. De onderzoeken zijn

uitgevoerd door dhr. M. Volkers en dhr. J. Zijp van Bureau Aandacht Natuur. Doel van het onderzoek is om vast te stellen of het beoogde gebied een functie heeft voor beschermde dier- en plantensoorten. De uitkomsten van dit onderzoek zullen worden meegenomen in de plannen voor de herstructurering en mede bepalend zijn voor het verdere plan van aanpak en de beoogde functies.

1.2 Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming in werking getreden en richt zich op de bescherming van natuurgebieden, -verbindingen, planten- en diersoorten en houtopstanden. Deze wet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten of gebieden in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Centraal hierbij staat de zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving.

Hieronder volgt een beknopte toelichting van de verschillende onderdelen in de Wet Natuurbescherming. Voor een meer uitgebreide toelichting wordt verwezen naar bijlage 1.

Gebiedsbescherming

Met de gebiedsbescherming zijn de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen zijn hiermee opgenomen in de zogeheten Natura 2000-gebieden. Andere binnen de Wet Natuurbescherming te beschermen gebieden zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), natuurverbinding of provinciaal landschap.

Voor ieder Natura 2000 gebied dient te worden getoetst aan de hiertoe aangewezen instandhoudingsdoelstellingen. Een onderdeel hiervan is de beoordeling van externe effecten zoals de stikstof-emissie van projecten ten opzichte van eventueel aanwezige stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden.

Voor de NNN, natuurverbindingen of andere beschermde gebieden gelden andere toetsingscriteria. Hierbij gaat het om een toetsing van de 'wezenlijke' of 'landschappelijke' waarden van een gebied of natuurverbinding.

Soortbescherming

De soortbescherming binnen de Wet Natuurbescherming kent drie beschermingsregimes, namelijk voor soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn (inclusief het verdrag van de Bern en Bonn) en een apart beschermingsregime voor 'andere soorten' die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade aan soorten en/of hun (functionele) leefomgeving mag worden toegebracht, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij'-principe). Centraal hierbij staat de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving.

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. De mate van negatieve effecten is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Voor de soortbescherming zijn per beschermingsregime dan ook een aantal verbodsbepalingen van kracht.

➤ Vogelrichtlijnsoorten

Op alle vogels is het beschermingsregime van paragraaf 3.1 van de Wet Natuurbescherming van toepassing. Hiermee is het verboden om in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen en worden ze voornamelijk tijdens de broedperiode beschermd. Voor het verstoren van broedende vogels of nesten kan in het belang van een ruimtelijk ingreep of bestendig beheer en onderhoud geen ontheffing of vrijstelling worden

verkregen. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord, mits dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Daarnaast zijn de voortplantings- en vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Negatieve effecten dienen te worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden, is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoort(en) optreedt.

➤ Habitatrichtlijnsoorten

Deze soorten worden beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. Op deze soorten is het beschermingsregime van paragraaf 3.2 van de Wet Natuurbescherming van toepassing. Het is hierbij verboden om soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, dan wel hun vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren te beschadigen, te vernielen of te rapen. Ook het opzettelijk verontrusten van bedoelde diersoorten is niet toegestaan.

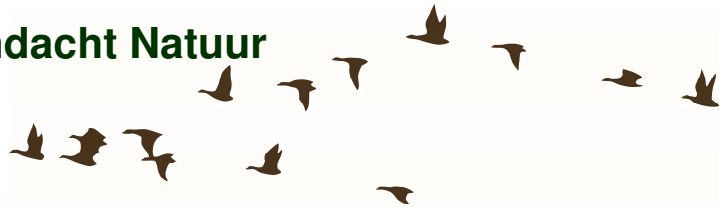
Met betrekking tot de hierin opgenomen plantensoorten is het verboden om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor het verstoren van deze soorten kan in het belang van een ruimtelijk ingreep of bestendig beheer en onderhoud geen ontheffing of vrijstelling worden verkregen. Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag dienen te worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden, is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van Europees beschermde soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

➤ “Andere” nationaal beschermde soorten

Dit betreffen de overige soorten welke bescherming vanuit nationaal oogpunt behoeven. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst waarvoor het beschermingsregime van paragraaf 3.3 van de Wet Natuurbescherming van toepassing is. Het is hierbij verboden om soorten opzettelijk te doden of te vangen, dan wel hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Met betrekking tot de hierin opgenomen plantensoorten is het verboden om deze in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Het beschermingsregime voor deze 'nationaal' beschermde soorten is geïnspireerd op de Habitatrichtlijn, maar zijn in sommige opzichten minder streng. Zo zijn de hierboven genoemde verboden niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden. Tevens is het mogelijk om voor deze soorten een ontheffing of vrijstelling te verkrijgen in het kader van een ruimtelijke inrichting dan wel bestendig beheer en onderhoud. Ten aanzien van de ruimtelijke ordening en bestendig beheer is per provincie voor een aantal soorten een aparte vrijstellingslijst opgesteld. Het betreft veelal algemeen voorkomende soorten uit het beschermingsregime ‘andere’ beschermde soorten.

Bescherming houtopstanden

Voor het vellen van bomen buiten de bebouwde kom¹ in een houtopstand groter dan 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, dient dit vooraf te worden gemeld/aangevraagd. De initiatiefnemer is hierbij verplicht om hetzelfde areaal te herplanten.

Ontheffing, vrijstelling of vergunning

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten of gebieden, is een vergunning, ontheffing of vrijstelling nodig. De verantwoording van de Wet Natuurbescherming ligt nagenoeg geheel bij de Provincies en voorziet in één rechtsdocument, waarmee zowel een vergunning als ontheffing kan worden verleend.

Voor locatie gebonden ingrepen die in de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) staan vermeld kan de ontheffings- of vergunningsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming worden aangehaakt bij de omgevingsvergunning. De gemeente is in dit geval het bevoegd gezag. Bij de omgevingsvergunning vindt de natuurtoestemming plaats in de vorm van 'Verklaringen van geen bedenking' (Vvgb). De 'Verklaring van geen bedenkingen' wordt onder de Wet Natuurbescherming afgegeven door de provincie aan de gemeente. Als er geen Vvgb kan worden afgegeven door de provincie, kan de omgevingsvergunning niet verleend worden door de gemeente.

De eindverantwoordelijkheid voor de aan te leveren informatie ligt bij de aanvrager/initiatiefnemer. Gemeenten zijn als bevoegd gezag omgevingsvergunning er mede verantwoordelijk voor om te beoordelen of een aanvraag omgevingsvergunning compleet is.

Het is ook mogelijk om een aparte ontheffing soortenbescherming of vergunning gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming aan te vragen bij de desbetreffende provincie (bevoegd gezag). Voor initiatieven die niet vallen binnen de activiteiten van een omgevingsvergunning is dit eveneens van toepassing.

¹ De begrenzing van de bebouwde kom zoals vastgesteld door het college als "bebouwde kom Boswet"

2. Huidige situatie en methode

2.1 Gebieds- en planbeschrijving

Het projecttracé is gelegen in Wieringerwerf, aan de Zuidoostzijde van het dorp. Het betreft een relatief groene en bosrijke omgeving tussen de A7 en het dorp. De noordgrens wordt gevormd door de Oosterterptocht. Hieraan zijn de tennisbanen, het parkeerterrein van de Zuiderzeehal en het terrein van RSG Wiringherlant. De vestiging van RSG Wiringherlant gebouwd in de periode 201-2013 en betreft een vrij recente inrichting. De naastgelegen sporthal is minder recente datum als ook het clubgebouw van de Tennisvereniging. De tennisbanen zijn omgeven met een windsingel. Ook langs de Oosterterptocht is een doorgaande bomenrij aanwezig. Vanaf de oosterterp tocht loopt een fiets- en wandelpad (het Terppad) van noord naar zuid, richting de terp en het gelijknamige zwembad. Dit fiets- en wandelpad is aan beide zijde voorzien van een dichte windsingel met bomen en struiken en wordt gekruist door de Dokter Tamsalaan/Wanmolen. Ten zuiden van de Dokter Tamsalaan/ Wanmolen liggen sportvelden (atletiekbaan) en de ijsbaan. De ijsbaan is eveneens rondom voorzien van een dichte begroeiing (windsingel). Ook aan de oostzijde van de sportvelden is een brede windsingel en watergang aanwezig. Ten zuiden van de atletiekbaan ligt het voormalige terrein van RSG Wiringherlant, waarvan alleen de gymzaal is blijven staan. Aan de zijde van de Terpweg zijn hier twee vijfverpartijen aanwezig.

Ten zuiden van de Ijsbaan en het voormalige RSG-terrein ligt een met fiets- en wandelpaden doorkruist bosgebiedje en het zwembadterrein van Zwembad De Terp. Het bosgebied bestaat uit een gemengde houtopstand met een uitéénlopende leeftijdsopbouw. Het bosgebiedje loopt om Zwembad de Terp naar het zuiden en komt uit op de Westerterpweg. Het zwembadterrein bevat naast het overdekte zwembad De Terp nog een (voormalige) speelweide omringd door bos en bomen en een terreindeel met de voormalige buitenbaden. Tevens is een klein bosgebiedje aanwezig tussen de Badweg en Terpweg. Hierin zijn geen wandel of fietspaden aanwezig. Aan de zuidzijde van de Westerterpweg bevindt zich de gemeentewerf en een particulier woonhuis, ingeklemd tussen de afrit van de A7 en de Medemblikkerweg. De gemeentewerf is grotendeels verhard (parkeerplaatsen en bebouwing) en wordt omringd door windsingels. Tevens zijn op het terrein enkel solitaire bomen en gazons aanwezig. Langs de oprit van de A7 is in de berm een dubbelde bomenrij aanwezig. Als laatste hoort ook het perceel tussen de Terpweg en de A7 nog bij het deelgebied. Dit is een akkerbouwperceel in agrarisch gebruik en wordt aan drie zijde omringd door een brede windsingel. Tevens liggen hierbinnen een tweetal erven, voorzien van een ruime tuin en windsingels. De doorgaande wegen (Terpweg, Westerterpweg en Dokter Tamsalaan) zijn met uitzondering van de Westerterweg voorzien van bomenrijen.

Figuur 2. Panoramafoto Terpweg (links) en Badweg (rechts) te Wieringerwerf (bron: Google Earth)

Ten behoeve van de herstructurering van deelgebied 1 te Wieringerwerf, zijn de ruimtelijke ambities beschreven en is op hoofdlijnen aangegeven welke ontwikkelingen de komende jaren gestalte kunnen krijgen. Voor de ontwikkeling van het gebied is het belangrijk dat een aantal infrastructurele aanpassingen worden doorgevoerd. Een belangrijk onderdeel is hiervan is de opwaardering van het Terppad tot een goede, sociaal veilige verbinding. Het voornemen is om meer openheid rond het pad te creëren met het verwijderen van bosschages en door gebouwen aan het Terppad te oriënteren. Daarbij zal aan de zijde van de Terptocht, als hoofdentree, een pleintje worden ingericht, als ook aan de voet van de terp, waar belangrijk (fiets)verbindingen bij elkaar komen. De terp zelf zal een meer open karakter moeten krijgen. Met het verwijderen van bomen en bosschages op en rondom de terp zal dit landschapselement vanuit verschillende punten (weer) zichtbaar moeten worden. Daarbij zullen op en rond de Terp openbare voorzieningen worden aangebracht en ruimte worden gemaakt voor multifunctionele accommodaties zoals de brede school, zwembad en een sporthal.

Aan het Terppad en de Terpweg, zal de Oosterterptocht meer waarneembaar/beleefbaar moeten worden. Hiervoor zal aan de zuidzijde de oevers meer toegankelijk worden gemaakt middels een wandelpad. Tevens liggen er in het deelgebied kansen om het wateroppervlak uit te breiden. Mogelijk zal ook de aanwezige ijsbaan onderdeel worden van het oppervlaktewaterstelsel en zal het wateroppervlak ten noorden van de terp worden verruimd door de aanleg van wadi's.

Verder zal binnen het deelgebied hoogwaardige, duurzame woningbouw worden gesitueerd op en rondom de tennisvelden en op het akkerperceel tussen de Terpweg en de A7. Voor genoemde ontwikkelingen zullen de huidige Zuiderzeehal en andere sportaccommodaties binnen het deelgebied verdwijnen. De aanwezige sportvelden (atletiekbaan etc.) blijven centraal in het gebied aanwezig. Voor de voorlopige uitwerking van het deelgebied 1, zie de schetsvoorstellen in bijlage 2.

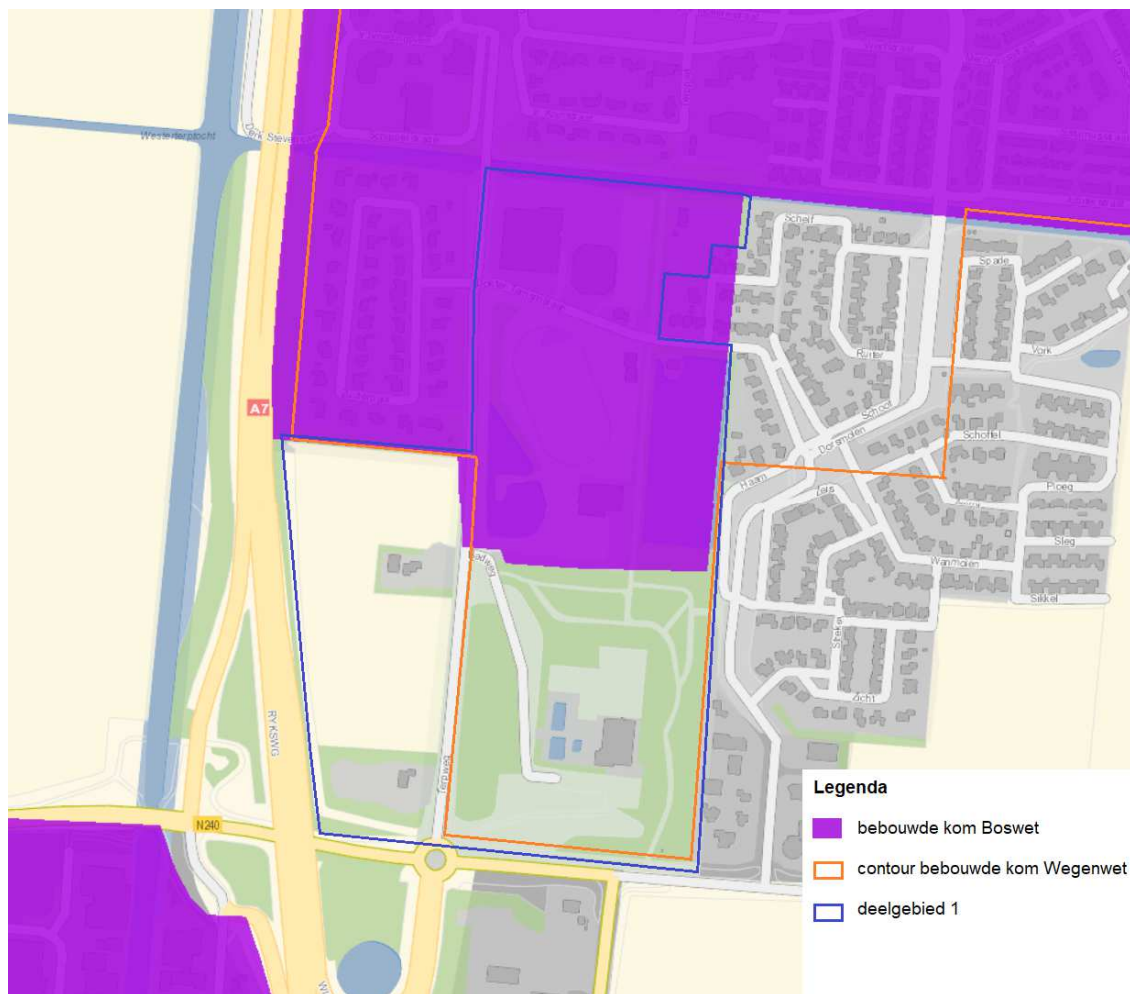
2.2 Ligging t.o.v. Natura 2000 gebieden, NNN en natuurverbindingen

De planlocatie is niet gelegen in of direct aan de rand van een Natura 2000 gebied of aangewezen als (onderdeel van) Natuurnetwerk Nederland (NNN), weidevogelleefgebied of een natuurverbinding. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied betreft het IJsselmeer en ligt op een minimale afstand van 5 kilometer van de projectlocatie.

Het projectgebied ligt aan de zuidzijde van Wieringerwerf en bevat geen elementen die de specifieke waarden van het Natura 2000 gebied versterken en hebben dan ook geen functie voor in de Natura 2000 gebied aangewezen habitatsoorten, habitattypen of vogelrichtlijnsoorten.

2.3 Houtopstanden

Het betreffende deelgebied is voor het overgrote deel gelegen binnen de bebouwde kom van Wieringerwerf. Echter vormen de bomen en bosschages op en rondom de Terp niet binnen de begrenzing van de bebouwde kom Boswet (zie figuur 3) en vormen hiermee een beschermde houtopstand zoals bedoeld in de Wet Natuurbescherming. Het verwijderen van bosdelen groter dan 10 are of een bomenrij groter dan 20 bomen, dient gemeld te worden bij het bevoegd gezag en is er sprake van een herplantplicht.

Figuur 3. Ligging van deelgebied 1 ten opzichte van de bebouwde kom Boswet (bron: maps.noord-holland.nl)

2.4 Methode

Op 9 maart 2017 en 12 maart 2020 heeft overdag een veldbezoek plaatsgevonden aan het hierboven beschreven tracé. Het onderzoek heeft zich met name gericht op het voorkomen of mogelijk voorkomen van beschermde plant- en diersoorten en eventueel aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen binnen of in de directe omgeving van het projectgebied.

Aanvullend op het verkennend onderzoek heeft in 2017 en 2018 een vleermuisonderzoek plaatsgevonden en vanwege de verdere planvorming een nader onderzoek naar kleine marterachtigen in het voorjaar en zomer van 2020.

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisinventarisaties (*Vleermuisvakberaad NGB & Zoogdiervereniging, maart 2017*). Hiertoe zijn drie veldrondes uitgevoerd in de paarperiode 2017 (15 augustus tot 1 oktober) en vijf veldrondes in kraamperiode (15 mei tot 15 juli), zie tabel 1. Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd in het kader van de Wet Natuurbescherming en heeft zich gericht op het vaststellen van verblijfplaatsen, vliegroutes en/of belangrijk foerageergebied van vleermuizen binnen deelgebied 1. In verband met de verspreiding van verschillende te slopen

Tabel 1. Weersomstandigheden en data veldonderzoek

Datum	Zonsondergang/ zonsopkomst	Start	einde	Temp.	Wind	Personele inzet	Bijz.
31-08-'17	20:30 uur	21:30 uur	1:30 uur	20°C	2 bf	1	helder
11-09-'17	20:05 uur	20:00 uur	22:10 uur	17°C	3 bf	1	af en toe motregen
25-09-'17	19:31 uur	19:30 uur	23:30 uur	17°C	3 bf	2	geen
17-05-'18	21:33 uur	21:20 uur	23:45 uur	11°C	4-2 bf	2	Geen
30-05-'18	5:26 uur	3:30 uur	5:30 uur	19°C	0-1 bf	2	Geen
04-06-'18	21:56 uur	21:45 uur	23:50 uur	16°C	2 bf	1	Geen
18-06-'18	5:18 uur	3:25 uur	5:25 uur	14°C	3-4 bf	2	Geen
03-07-'18	22:05 uur	21:50 uur	24:00 uur	17°C	3 bf	1	Helder

gebouwen, de grote van het plangebied en de verspreidde ligging van de windsingels, zijn de meeste veldrondes uitgevoerd door twee ervaren ecologen op het gebied van vleermuisinventarisaties. In veel gevallen zijn de onderzoeksrondes even voor zonsondergang gestart om een goed beeld te verkrijgen van de objecten en mogelijk sporen die wijzen op verblijfplaatsen (uitwerpselen aan muren of huidvet bij openingen). Gedurende de veldrondes in de kraamperiode, nam de activiteit van vleermuizen gedurende de avond af en zijn de veldrondes na ruim twee op locatie niet langer doorgezet. In het najaar zijn tevens extra lange nachtrondes uitgevoerd voor het lokaliseren van paarverblijven en/of een massawinterverblijf (sporthal). Tevens heeft op 11 september 2017 een extra veldronde vanaf zonsondergang plaatsgevonden om het terreingebruik zoals vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen goed in beeld te brengen. Ook op 25 september 2017 is de vleermuisronde vanaf zonsondergang gestart om eventueel uitvliegende dieren bij gebouwen te kunnen vaststellen.

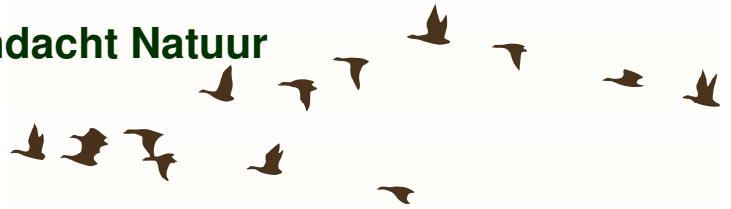
Voor het vleermuisonderzoek is gebruik gemaakt van een batdetector (Pettersson D240X, eventueel in combinatie met een Pettersson D100). Hiermee kunnen de ultrasone geluiden, die vleermuizen tijdens het vliegen uitzenden, voor het menselijk gehoor hoorbaar gemaakt worden. Indien noodzakelijk, is gebruik gemaakt van opname-apparatuur. Bij twijfel is het geluid opgenomen en geanalyseerd in het hiervoor speciaal ontworpen computerprogramma Batsound.

In verband met de voorgenomen omvorming van het parkgebied en singels rondom De Terp, is het mogelijk dat (verblijfplaatsen van) kleine marterachtigen, zoals wezel, bunzing of hermelijn worden verstoord of aangetast. Met behulp van cameravallen en sporenbuizen is onderzoek verricht naar het voorkomen van kleine marterachtigen, conform de handreiking wezel, hermelijn en bunzing (*Provincie Noord-Holland*). De terreindelen met aanéengesloten bosschages en windsingels is zo'n 6 hectare groot. Conform de handreiking zijn 4 cameravallen of sporenbuizen per hectare ingezet gedurende een periode van tenminste vier weken. In de periode van 15 juni t/m 17 juli zijn 20 sporenbuizen en 4 cameravallen (mostela's) geplaatst. De sporenbuizen/cameravallen zijn geplaatst in/aan structuurrijke randen, opgaande structuren en bij takkenhopen etc. In de sporenbuizen en mostela's is een lokstof (ei en/of visolie) aangebracht om de trefkans te vergroten. De sporenbuizen en cameravallen zijn wekelijks op 24 juni, 29 juni en 7 juli gecontroleerd en ververs om een beeld te krijgen van de aanwezige (grondgebonden) zoogdieren. In figuur 4 is een overzicht weergegeven van de locaties van geplaatste sporenbuizen en mostela's in het projectgebied.

Uiteraard zijn ook andere belangwekkende waarnemingen meegenomen in de rapportage en is op basis van een literatuurstudie een effectenbeoordeling gemaakt met betrekking tot de beoogde werkzaamheden.

Figuur 4. Situering van mostela's en sporenbuizen binnen het projectgebied.

3. Resultaten

Tijdens het veldonderzoek zijn met uitzondering van een aantal vogelsoorten en vleermuizen geen zwaar beschermde soorten aangetroffen. Hieronder worden per soortgroep de bevindingen van het onderzoek verder omschreven en aangegeven welke beschermde soorten eventueel te verwachten dan wel uit te sluiten zijn binnen de projectlocatie.

3.1 Flora

Binnen het projectgebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. De projectlocatie is voor een groot deel bebost of voorzien van bosplantsoen, gazon/sportvelden en open water. Het bosgebied rond de terp, de windsingels en andere opgaande beplanting bestaat veelal uit een gemengde houtopstand met soorten als gewone es, zwarte els, beuk, zomereik, Corsicaanse den, fijnspar, gewone esdoorn, zachte berk, éénstijlige meidoorn en grauwe abeel. De ondergroei wordt gekenmerkt door een aantal algemene plantensoorten en struiken als hondsdrif, speenkruid, fluitenkruid, grote brandnetel, gewone berenklauw, aronskelk, kleeftkruid, braam, vlier, liguster, hulst, klimop en ribes. Naast het gazonbeheer op sportvelden en bermen rondom de bebouwing, bestaat zijn rondom zwembad de Terp en de bermen van de Westerterpweg en de Terpweg uit een meer extensieve graslansbegroeiing met soorten als gestreepte witbol, rode klaver, smalle weegbree, gewone paardenbloem, gewoon biggenkruid en veldzuring. Het akkerbouwperceel bestaat uit een geploegde akker met verschillende algemeen voorkomende akkeronkruiden.

Gezien de aanwezige terreintypen en het beheer wordt niet verwacht dat beschermde soorten aanwezig zijn. Tevens zijn aan de hand van huidige verspreidingsgegevens (*FLORON/NDFF, 2017*) binnen het betreffende uurhok geen waarnemingen bekend van beschermde flora. In de omgeving van Wieringerwerf is een oude waarneming (voor 1990) bekend van de beschermde plantensoort dreps. Het voorkomen van deze zeldzame en meer kritische soort is nog bekend van enkele extensieve akkers en ruderaal plaatsen.

Figuur 5. Gemengde houtopstand in bosgebiedje rond de Terp

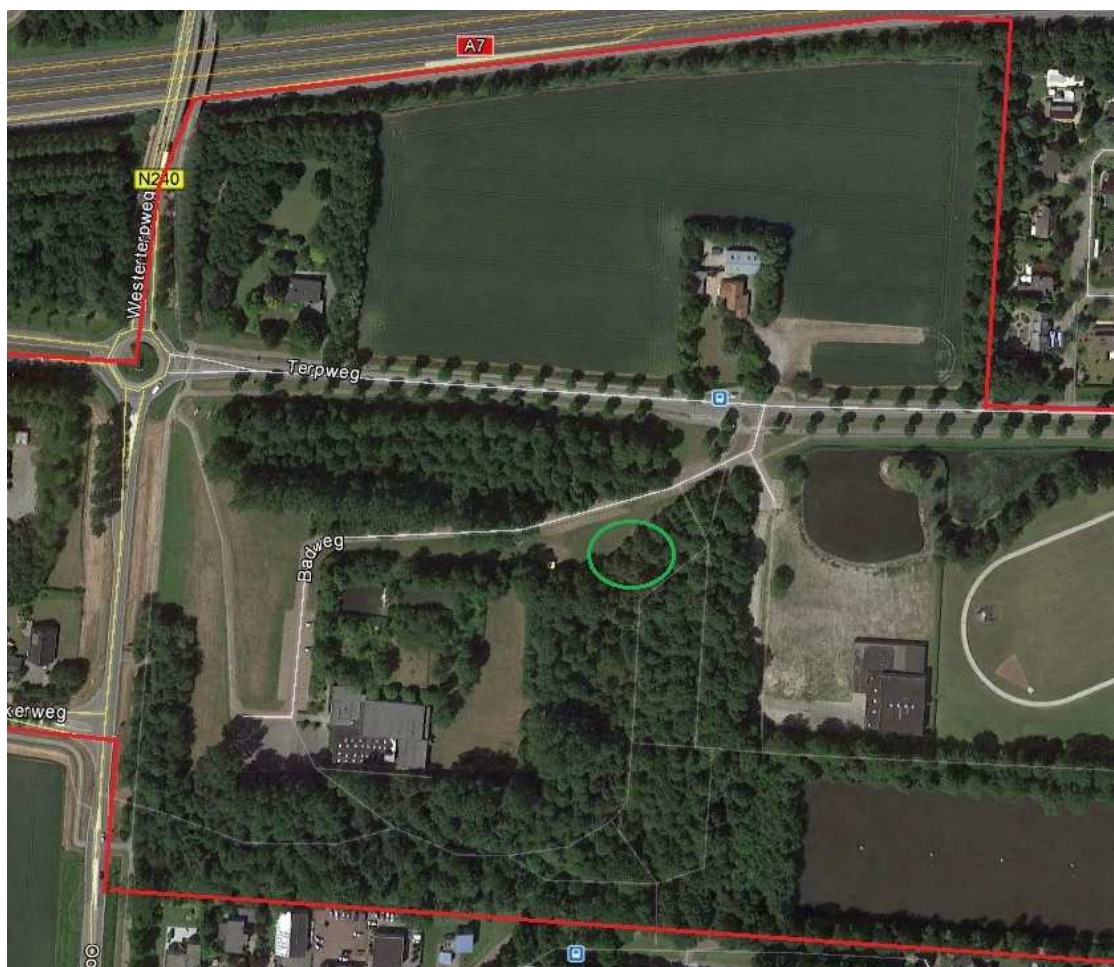

Gezien de inrichting en het beheer van het betreffende deelgebied in Wieringerwerf wordt deze soort niet verwacht binnen het projectgebied.

3.2 Vogels

Met betrekking tot vogels zijn tijdens het veldonderzoek verschillende vogelsoorten aangetroffen. In en aan de waterelementen zijn soorten als wilde eend, blauwe reiger, meerkoet, waterhoen, fuut, dodaars en kokmeeuw aangetroffen. In de windsingels en het bosgebiedje zijn soorten als houtduif, ekster, Turkse tortel, merel, zwartkop, koolmees, pimpelmees, koperwiek, heggenmus, roodborst, winterkoning, zwarte kraai en ransuil waargenomen. Verwacht kan worden dat het bosgebied rond de terp en de windsingels het broedgebied vormen voor genoemde algemeen voorkomende vogelsoorten.

Met betrekking tot mogelijke jaarrond beschermde nestlocaties zijn in het bosgebied rond de terp een tweetal eksternesten (in aanbouw) waargenomen en een kolonie blauwe reiger. De kolonie blauwe reiger is in 2007 ontstaan en is een afsplitsing van de kolonie uit het Robbenoordbos, welke in de tussentijd is verdwenen. Sinds het eerste broedpaar van blauwe reiger in 2007 is de kolonie gegroeid naar 24 bezette nesten in 2019 (*bron: B. Woets, Natuurvereniging Wierhaven*).

Figuur 6. Locatie van kolonie blauwe reiger (groene cirkel) bij de Terp.

In de singel ten westen van de atletiekbaan is eveneens een vrij grote nestlocatie waargenomen en betrof een (oud) nest van zwarte kraai. Dergelijke nestlocaties, zoals ook (oude) eksternesten, kunnen tijdens het broedseizoen in gebruik zijn/worden genomen door jaarrond beschermde soorten als ransuil, boomvalk en eventueel ook buizerd of havik. Grote en duidelijke horsten van buizerd of havik zijn echter niet aangetroffen binnen de projectlocatie. Echter zijn in het najaar van 2017 twee juveniele ransuilen waargenomen en is ook in het voorjaar van 2018 een broedpaar ransuil geconstateerd aan de zuidzijde van de Terp. De exacte broedlocatie kon niet worden vastgesteld en ook in het vroege voorjaar (maart) 2020 is geen separate nestlocatie van mogelijk ransuil vastgesteld. Gezien de locatie van activiteit van (jonge) ransuilen heeft de soort vermoedelijk een nestlocatie aan de rand van de reigerkolonie, zie figuur 6. Verder zijn naast enkele geplukte duiven geen sporen gevonden die wijzen op de aanwezigheid van roofvogels of uilen binnen het plangebied. Wel is bekend dat er in sommige jaren een sperwer broedt in de bosstrook tussen de Terpweg en de Badweg (*bron: B. Woets, Natuurvereniging Wierhaven*), maar is hier de afgelopen jaren als broedvogels niet (meer) waargenomen. Gebouw bewonende soorten met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats, worden met uitzondering van de particuliere erven (2) niet verwacht op de projectlocatie. De te slopen bebouwing (sportaccommodaties), bevatten een plat dak en zijn derhalve niet geschikt als verblijfplaats voor de soorten huismus en gierzwaluw. Ook ten behoeve van soorten als kerkuil ontbreken binnen de locatie geschikte gebouwen zoals oude (boeren) schuren.

3.3 Vleermuizen

Met het vleermuisonderzoek in 2017 en 2018 zijn vier soorten vleermuizen waargenomen en betreffen gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis. Van genoemde vleermuizen zijn uitsluitend foeragerende en passerende dieren waargenomen, zie de vleermuiswaarnemingen in bijlage 3. Van verblijfplaatsen binnen de te slopen bebouwing of in bomen is geen sprake. Binnen het bosgebied rond de terp en in de windsingels zijn geen bomen aangetroffen met holtes geschikt als vleermuisverblijfplaats. Tevens zijn er geen waarnemingen gedaan die wijzen op de (mogelijke) aanwezigheid van verblijfplaatsen van boom bewonende vleermuizen zoals watervleermuis en ruige dwergvleermuis, genoemde soorten zijn uitsluitend foeragerend of passerend waargenomen.

Tijdens de veldrondes in de paarperiode (2017) zijn tijdens de uitgevoerde veldrondes enkele werfroepende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Geen van deze dieren vloog nabij bebouwing, maar betrof een kortstondige werfroep in vlucht. Van ruige dwergvleermuis zijn slechts enkele waarnemingen gedaan en hadden uitsluitend betrekking op foeragerende dieren langs de groenstructuren binnen het deelgebied. Waarnemingen die wijzen op aanwezigheid van een paarverblijf zijn niet gedaan. Tijdens de lange rondes zijn pas laat in de nacht watervleermuizen actief boven de waterelementen en in hoofdzaak boven de vijverpartij langs de Terpweg. Een enkel dier is waargenomen boven de ijsbaan. Uit welke richting de dieren komen aanvliegen is niet waargenomen. Vanwege het late tijdstip is het mogelijk dat ze vanuit het Robbenoordbos via de Oosterterptocht komen aanvliegen. Als laatste zijn op 25 september 2017 ook van laatvlieger enkele waarnemingen gedaan en betroffen laat op de avond foeragerende dieren.

De zomerperiode (kraamperiode) laat in de vooravond een grotere activiteit zien van gewone dwergvleermuis en is er een vliegroute van circa 8 dieren vastgesteld langs/over het Terppad. Op meerdere avonden is waargenomen dat een aantal dieren zich langs het Terppad, al foeragerend, naar het zuiden verplaatsen, waar ze zich verspreiden om te foerageren boven bospaden en langs bosranden. Hiermee vormt met name de singels

langs het Terppad essentieel leefgebied voor een kleine kraamkolonie gewone dwergvleermuis en betreft het de functie als vliegroute. Een alternatieve vliegroute langs een opgaande groenstructuur tussen de Oosterterptocht en de Terp is in beperkte mate langs de Terpweg aanwezig. Echter wordt de aanwezige bommenrij onderbroken door een fel verlicht kruispunt aan de Wanmolen en zijn er hoge armaturen langs de Terpweg aanwezig.

Het westelijk deel van het deelgebied is minder in trek en zijn er hooguit enkele gewone dwergvleermuizen foeragerend bij de afrit naar de A7 en het daar aanwezige woonhuis waargenomen. Gezien de relatief lage aantallen en de verspreiding van gewone dwergvleermuis rondom de Terp, kunnen binnen het deelgebied geen onderdelen worden aangewezen als essentieel foerageergebied van gewone dwergvleermuis. Verder foerageert er zo nu en dan een laatvlieger boven de open delen van het deelgebied en is eenmaal in de kraamperiode een foeragerende ruige dwergvleermuis (30 mei 2018) waargenomen.

Ook in de zomerperiode zijn er relatief veel watervleermuizen aanwezig boven de vijvers aan de Terpweg en boven de ijsbaan. Tevens zijn er enkele foeragerende dieren boven de Oosterterptocht waargenomen. Ook hierbij is niet vastgesteld vanuit welke richting de dieren komen aanvliegen, maar is het aannemelijk dat zij komen aanvliegen via de Oosterterptocht en zich hiervandaan verspreiden over het deelgebied. De waarnemingen van foeragerende watervleermuizen zijn relatief laat op de avond gedaan, waardoor een verblijfplaats in de nabije omgeving niet aannemelijk is. Echter vormen de aanwezige waterelementen, gezien de aanwezige aantallen (max. 5 tegelijk binnen het plangebied) een vrij essentieel onderdeel van het leefgebied. Een vliegroute over de Oosterterptocht is eveneens niet vastgesteld, wel zijn er regelmatig gewone dwergvleermuizen en watervleermuizen aan het foerageren.

3.4 Overige (grondgebonden) zoogdieren

Op of rond de projectlocatie zijn met uitzondering van molshopen, egel en sporen van bruine rat, (bos)muis en andere soorten muizen, geen zoogdieren of sporen daarvan waargenomen. Verwacht wordt dat het plangebied het leefgebied vormt voor een aantal algemeen voorkomende beschermde zoogdieren zoals huisspitsmuis, veldmuis, bosmuis en egel. Binnen de Wet Natuurbescherming geldt voor deze soorten een vrijstelling in het kader van de ruimtelijke ordening of bestendig beheer. Uiteraard blijft ook voor deze soorten de algemene zorgplicht zoals bedoeld in de Wet Natuurbescherming (bijlage 1).

Met betrekking tot de zwaar beschermde soorten wezel, hermelijn of bunzing zijn er met het gerichte onderzoek geen beelden (cameravallen/mostela's) of sporen (sporenbuizen) aangetroffen. Op de cameravallen zijn uitsluitend bosmuizen (zie figuur 7) waargenomen en ook in de sporenbuizen zijn veelal afdrucken van muizenpootjes aangetroffen en in latere controlerondes (juli) van bruine rat. Sporenprenten van kleine marterachtigen zijn niet aangetroffen en ook beeldopnames van wezel, hermelijn of bunzing zijn niet gemaakt, waarmee het voorkomen van kleine marterachtigen kan worden uitgesloten. De beoogde herinrichting en bijbehorende werkzaamheden zullen niet leiden tot verstoring of het verwijderen van verblijfplaatsen of functioneel leefgebied van kleine marterachtigen.

Verder is de steenmarter bezig met een opmars in Noord-Holland en kan inmiddels ook in de Wieringermeer worden aangetroffen. Met het nader onderzoek naar kleine marterachtigen zijn er echter geen aanwijzingen (prooiresten, sporen, mogelijke nestlocaties etc.) gevonden die wijzen op de aanwezigheid van steenmarter binnen het plangebied.

Een andere beschermde grondgebonden zoogdiersoort die in de Wieringermeer voorkomt, is de waterspitsmuis. Deze zwaarder beschermde soort wordt gezien de aanwezige

Figuur 7. Bosmuis in mostela (cameraval)

terreintypen en de ligging in Wieringerwerf echter niet verwacht op de projectlocatie. De waterspitsmuis leeft veelal riet- en moerasgebieden in de omgeving van schoon water met een goed ontwikkelde watervegetatie en voorzien van structuurrijke, vochtige oeverzones. In de Wieringermeer is het voorkomen van waterspitsmuis voornamelijk bekend van braakbalgegevens en zijn vangsten bekend uit de brede rietvegetaties langs tochten en aan de dijkwielen bij het Robbenoordbos. De Oosterterptocht ter hoogte van het plangebied betreft een smalle, sterk verruigde oeverzone voorzien van een houten oeverbeschoeiing. Van een structuurrijke oeverzone met een geleidelijk overgang van land naar water is geen sprake. Ook de andere waterelementen binnen het plangebied (ijsbaan en vijverpartij langs de Terpweg) hebben een steil oevertalud en ontbreekt een geschikt leefgebied zoals een voldoende brede en structuurrijke riet- en moerasvegetaties.

Andere beschermde zoogdieren worden gezien de huidige verspreidingsgegevens en habitatvoorkeur niet verwacht binnen of in de directe omgeving van het plantracé.

3.5 Amfibieën

Met betrekking tot amfibieën zijn tijdens de avondrondes voor vleermuizen meerkikkers waargenomen in de vijverpartij langs de Terpweg. Verder is het mogelijk dat enkele algemeen voorkomen beschermde amfibieën voorkomen, zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander voorkomen op en rond de projectlocatie. Binnen de Wet Natuurbescherming geldt voor deze soorten een vrijstelling in het kader van de ruimtelijke ordening of bestendig beheer. Uiteraard blijft ook voor deze soorten de algemene zorgplicht zoals bedoeld in de Wet Natuurbescherming. Binnen het projectgebied zijn verschillende waterelementen aanwezig. De aanwezige groenstructuren kunnen dan ook een functie hebben als land- en overwinteringshabitat van genoemde amfibieën.

Naast de aanwezigheid van algemeen voorkomende amfibieën, is tevens het voorkomen van de strikt beschermde soort rugstreeppad (tabel 3) bekend uit de Wieringermeer (Creemers & van Delft, 2009 en telmee.nl). Geschikt leefgebied voor rugstreeppad, zoals (tijdelijke) ondiepe wateren in combinatie met open, vergraafbare grond ontbreekt binnen

of in de directe omgeving van het betreffende deelgebied. Gezien de huidige situatie en aanwezige terreintypen wordt niet verwacht dat rugstreeppad voorkomt binnen het deelgebied.

Andere in de Wet Natuurbescherming aangewezen beschermde amfibieën komen aan de hand van de huidige verspreidingsgegevens (*Creemers & van Delft, 2009*) niet voor in dit deel van Noord-Holland.

3.6 Overige beschermde soorten

Andere beschermde soorten dan hierboven genoemd zijn niet aangetroffen op de projectlocatie tijdens eerdere onderzoeken. Overige beschermde soorten (vissen, reptielen, dagvlinders, libellen, kevers en andere ongewervelde) worden op grond van de huidige verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht binnen of in de omgeving van het projectgebied.

4. Conclusies en advies

Hieronder worden de conclusies ten aanzien van de Wet Natuurbescherming verder beschreven. Per onderdeel van de Wet Natuurbescherming wordt hieronder besproken of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn.

4.1 Gebiedsbescherming

Gezien de ligging in Wieringerwerf en de minimale afstand van circa 5 kilometer, wordt niet verwacht dat er negatieve effecten zijn te verwachten op de Natura 2000 gebied het IJsselmeer. De projectlocatie en de directe omgeving bevatten geen elementen die de specifieke waarden van het Natura 2000 gebieden versterken en hebben dan ook geen functie voor de daarin aanwezige kwalificerende vogelsoorten, habitattypen en habitatsoorten. Echter dient bij de uitbreiding van woningbouw etc. te worden onderzocht of externe effecten kunnen optreden door de uitstoot van stikstof in de lucht door onder meer het toedoen van toenemende verkeersbewegingen. Zodra de uitbreidingsplannen meer concreet worden dient een stikstofberekening in Aerius.nl te worden uitgevoerd.

Tevens vinden de werkzaamheden niet plaats in terreinen die zijn aangewezen als (onderdeel van) NNN, een ecologische verbindingzone (evz) of weidevogelleefgebied. Met uitzondering van een stikstofberekening in Aerius, is een nadere of uitgebreide toetsing ten aanzien van de gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming is niet aan de orde.

4.2 Soortbescherming

Flora

Met betrekking tot de aanwezige flora zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen binnen deelgebied 1 van de herstructureringsplannen van Wieringerwerf. Aan de hand van huidige verspreidingsgegevens (*FLORON/NDFF, 2017*) en groeiplaatsomstandigheden van beschermde plantensoorten, is tevens het voorkomen van, binnen de Wet Natuurbescherming, beschermde plantensoorten binnen de projectlocatie niet te verwachten.

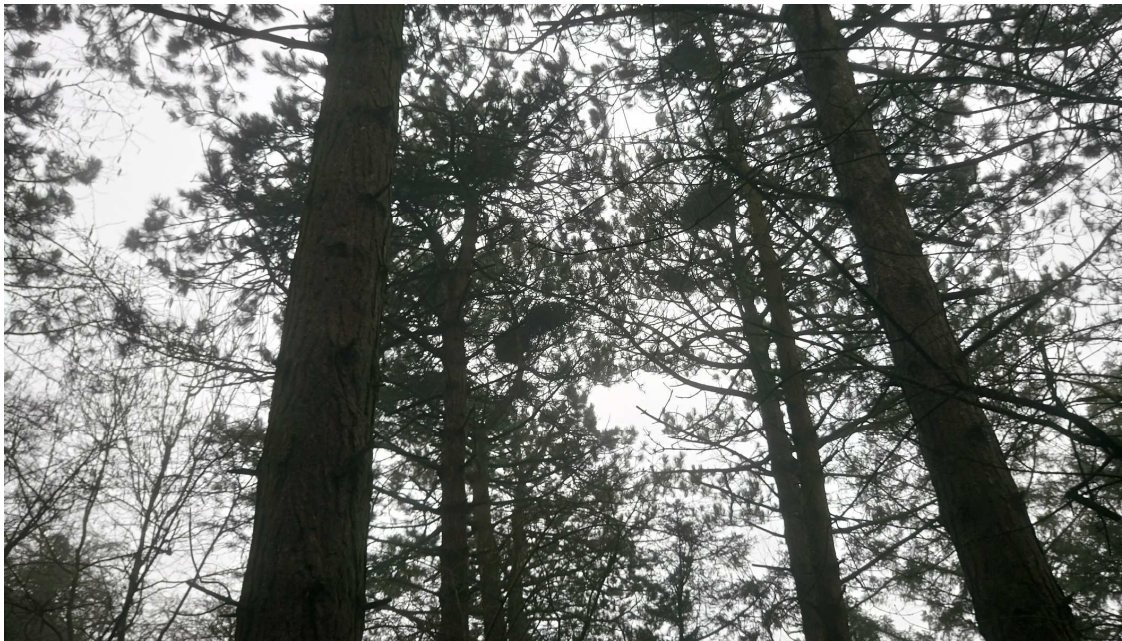
Gezien de aanwezige terreintypen binnen de projectlocatie, is een nader onderzoek naar beschermde plantensoorten of een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming niet aan de orde.

Vogels

Op en aan het plangebied zijn enkele algemeen voorkomende broedvogels aangetroffen dan wel te verwachten. Voor alle beschermde inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Wet Natuurbescherming een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. In de praktijk betekent dit dat storende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen² uitgevoerd mogen worden.

Handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels (categorie 1t/m 4) verstoren zijn eveneens niet toegestaan. Nestlocaties van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek,

² In het kader van de Wet Natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Doorgaans gaat het hierbij om de periode van 15 maart t/m 15 juli.

Figuur 6. Nesten blauwe reiger in opstand van Corsicaanse Den

slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw worden gezien als een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats. Voor de verstoring van deze verblijfplaatsen en belangrijk leef- of foerageergebied is ook buiten het broedseizoen een ontheffing noodzakelijk. In het bosgedeelte ten noorden van de Terp is een broedgeval van ransuil aanwezig. Met de voorgenomen herstructurering bestaat het voornemen om op deze locatie de multifunctionele accommodatie te realiseren. Tevens voorziet het plan om ook andere delen van het bosgebied rond de terp te verwijderen in verband met de realisatie van zichtlijnen en herstel van het open karakter van de terp. Hierbij wordt dusdanig ingegrepen in de landschappelijke structuren dat het aannemelijk is dat ransuil als broedvogel verdwijnt uit het bosgebiedje rond de terp. Tevens is een broedkolonie van blauwe reiger aangetroffen in een groepje Corsicaanse dennen aan de badweg. Het betreft een locatie met 24 nesten (2019). Nesten van blauwe reiger zijn beschermd in categorie 5 van vogelsoorten met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats. Dit houdt in dat verwijdering van nestbomen of -locaties zijn toegestaan, mits dit geen effect heeft op de lokale broedpopulatie. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. De staat van instandhouding van de blauwe reiger als broedvogel in Nederland is momenteel matig ongunstig (sovon.nl). Sinds 1990 is er sprake van een significante afname (<5% per jaar) van het aantal broedpaar en laat na een dieptepunt in 2013 een licht herstel zien. De afname van het broedpaar blauwe reiger is ook in de kop van Noord-Holland goed zichtbaar. De dichtstbijzijnde kolonie blauwe reiger betrof het Robbenoordbos, maar is sinds 2015 verlaten. De volgende kolonie blauwe reiger is gesitueerd bij Nieuwe Niedorp en is sinds 2017 verlaten. De kolonie blauwe reiger in Wieringerwerf is hiermee momenteel de enige groeiende kolonieplaats in de Wieringermeer / gemeente Hollands Kroon. Voor het verstoren van de broedkolonie of verwijderen van de nestbomen van blauwe reiger aan de voet van de Terp, moet in dit geval worden geconcludeerd dat het gaat om jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen en dat er een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming noodzakelijk is.

Tevens dient een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming te worden aangevraagd voor het verstoren en verwijderen van een nestlocatie van ransuil bij herinrichting van het noordelijk deel van de Terp.

Met betrekking tot gebouw bewonende jaarrond beschermde vogelsoorten heeft de beoogde herstructurering geen effect, aangezien geschikte bebouwing hiervoor binnen het deelgebied ontbreekt.

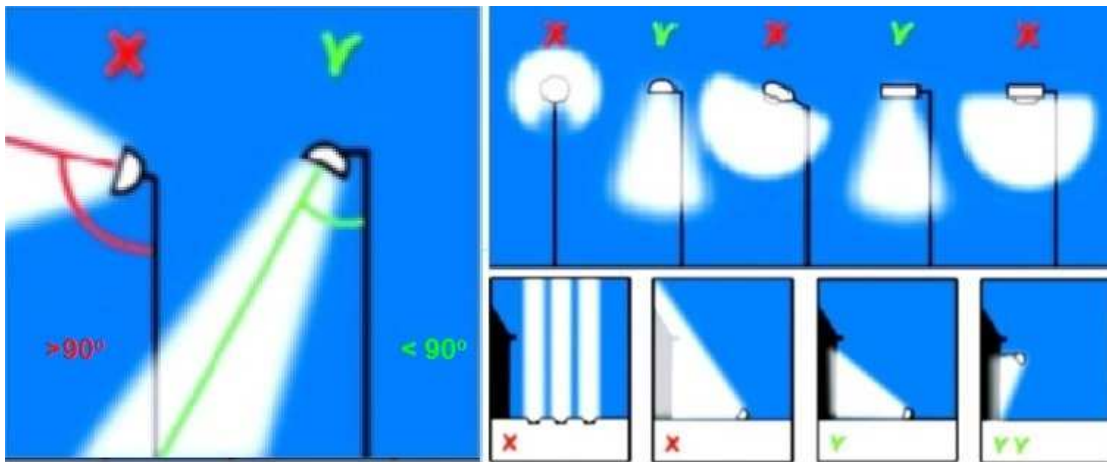
Vleermuizen

Aan de hand van het vleermuisonderzoek is gebleken dat de het deelgebied van beperkt belang is voor vleermuizen. Potentieel geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen zijn niet aangetroffen en ook de aanwezige gebouwen bevatten geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen.

Wel zijn de aanwezige groenstructuren en waterelementen een belangrijk onderdeel van het leefgebied van met name gewone dwergvleermuis en watervleermuis. Hierbij zijn met name de Oosterterptocht, het Terppad en de waterpartijen (vijvers en ijsbaan) van belang voor vleermuizen. Het bosgebied rondom de terp is als foerageergebied van gewone dwergvleermuizen van enig belang, maar foerageren de dieren verspreid langs de bosranden. Een kleine vliegroute van circa 8 gewone dwergvleermuizen is hierbij vastgesteld aan het Terppad. Voor watervleermuis zijn vrij grote concentraties van soms 5 dieren waargenomen boven de vijverpartijen en de ijsbaan. Deze dieren komen waarschijnlijk aanvliegen vanaf de Oosterterptocht om hier enige tijd foerageren.

Genoemde structuren en elementen blijven binnen de plannen grotendeels gehandhaafd. Het Terppad zal echter meer openheid krijgen ten behoeve van een sociaal veilige verbinding, wat inhoudt dat met name de dichte onderbegroeiing langs het Terppad zal worden verwijderd en er een laanstructuur zal worden gerealiseerd. Afhankelijk van de uitwerking en aanpak zal dit een verstoring van de vliegroute/foerageerroute kunnen betekenen. Bij een kaalkap en nieuwe aanplant van een laanstructuur is het mogelijk dat de vliegroute verdwijnt, en is een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming voor het verstoren van een (essentiële) vliegroute van gewone dwergvleermuis noodzakelijk. Door gebruik te maken van de huidige beplanting kan de vliegroute wel worden gegarandeerd. Echter dient hierbij te worden opgemerkt dat de verlichting langs het Terppad hierbij mede van belang is. Momenteel zijn er breedstralende armaturen aanwezig en was ook tijdens het onderzoek waarneembaar dat vleermuizen met name in de schaduw van de boomkronen vlogen. Met het openbreken van de groenstructuur zal de bestaande verlichting verder uitstralen naar de omgeving (o.a. ook naar de ijsbaan) en een effect kunnen hebben op de aanwezigheid van vleermuizen. Met het aanbrengen van een open structuur in de beplanting aan het Terppad, dienen de bestaande armaturen dan ook te worden vervangen door stralingsbeperkende armaturen (figuur 7) om verstoring aan de vliegroute en het foerageergebied van vleermuizen te voorkomen.

Ook langs de Oosterterptocht zijn enkele ontwikkelingen gepland, zoals het aanbrengen van een wandelpad en toegankelijk maken van de oevers/het water. De Oosterterptocht blijft als waterelement gehandhaafd en kan het blijven functioneren als foerageergebied voor watervleermuis en gewone dwergvleermuis, mits er geen (straat)verlichting langs de oevers wordt geplaatst. Indien het te realiseren wandelpad wordt verlicht, dient rekening te worden gehouden met de functie van de watergang voor vleermuizen en wordt geadviseerd om gebruik te maken van de in figuur 7 met het groene vinkje aangegeven type armaturen. Indien dit in combinatie met vleermuisvriendelijke, amberkleurige led, verlichting (www.zoogdiervereniging.nl) en eventueel een dim-tijdschakelaar of bewegingsmelder wordt uitgevoerd, kan een negatief effect van verlichting op vleermuizen worden uitgesloten en is een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming niet noodzakelijk.

Figuur 7. Gunstige en ongunstige toepassingen van verlichting voor vleermuizen en andere nachtdieren

Verder voorziet de herstructurering van deelgebied 1 in de uitbreiding van het oppervlakte water en het handhaven van de ijsbaan, wat een positieve bijdrage zal leveren aan het voorkomen van watervleermuis. Ook hierbij dient het aspect van straatverlichting te worden meegenomen. Momenteel bevinden de vijverpartijen en de ijsbaan zich buiten de invloedsferen van verkeersbewegingen en de aanwezige straatverlichting. Bij de realisatie van de multifunctionele accommodatie zal er een uitbreiding plaatsvinden van parkeerplaatsen en aanrijroutes, waardoor de vijverpartijen en aan te leggen wadi's verstoord kunnen worden door te plaatsen lichtmasten. Om verstoring van het foerageergebied van watervleermuis te voorkomen, dient te worden voorkomen dat de waterelementen en oeverzones worden beschenen. Aan te bevelen is om in de omgeving van waterelementen de in figuur 7 met het groene vinkje aangegeven type armaturen te gebruiken.

Ten behoeve van de beoogde nieuwbouw is er geen effect op het voorkomen vleermuizen te verwachten. De uitbreidingslocatie tussen de Terpweg en de A7 bestaat uit enkele agrarisch percelen en vormt geen belangrijk functie als foerageergebied voor vleermuizen. Ook aan de noordzijde van het deelgebied, op de locatie bij de Zuiderzeehal en de tennisvelden is weinig activiteit van vleermuizen waargenomen. Rond de Zuiderzeehal zijn de parkeerplaatsen en het terrein van RSG Wiringherlant dusdanig verlicht met hoge lichtmasten, dat dit te veel verstoring geeft.

Met betrekking tot de realisatie van de multifunctionele accommodatie aan de Terp, zal een groot deel van het bosgebied rond de terp verdwijnen. Echter zijn de waargenomen aantallen vleermuizen relatief laag en is niet de verwachting dat met het verwijderen van delen van het bosgebied het foerageergebied van gewone dwergvleermuis dusdanig wordt aangetast dat dit een effect heeft op de aanwezige populatie gewone dwergvleermuis. In combinatie met de uitbreiding van de waterpartijen, nieuwe aanplant van bomen en struiken en het gebruik van strooilicht beperkende armaturen, is een ontheffingsaanvraag voor het verstoren van foerageergebied van gewone dwergvleermuis rond de terp niet noodzakelijk.

Overige (grondgebonden) zoogdieren

Op de projectlocatie zijn naast het voorkomen van vleermuizen de beschermde (grondgebonden) zoogdieren wezel, hermelijn en/of bunzing te verwachten. Verder worden hoofdzakelijk algemeen voorkomende beschermde soorten verwacht. Voor deze

laatste groep geldt een vrijstelling met betrekking tot een ruimtelijke ingreep of bestendig beheer.

Met betrekking tot de (kleine marterachtigen) zijn met het nader onderzoek geen exemplaren of sporen/beelden daarvan aangetroffen. Het bosgebied rond de terp, de aanwezige windsingels en de oeverzone langs de Oosterterptocht (binnen het projectgebied) maken geen onderdeel uitmaken van het essentieel leefgebied van (kleine) marterachtigen. Met de voorgenomen herinrichting van de ruimtelijke structuren en aanwezige groenelementen in het deelgebied te Wieringerwerf, worden verblijfplaatsen van genoemde soorten niet verstoord of verwijderd. Aan de hand van het nader onderzoek is een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming of extra mitigerende maatregelen niet noodzakelijk.

Aan de hand van de (huidige) literatuurgegevens en habitatvoorkeuren, kan het voorkomen van andere beschermde (grondgebonden) zoogdiersoorten binnen de projectlocatie worden uitgesloten en is een nader onderzoek of ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet Natuurbescherming niet aan de orde.

Amfibieën

Met betrekking tot de herstructurering kunnen een aantal algemeen voorkomende amfibieën worden verwacht. Voor deze soorten geldt een vrijstelling bij een ruimtelijke ingreep of bestendig beheer. Wel is te allen tijde de zorgplicht zoals bedoeld in Wet Natuurbescherming van toepassing.

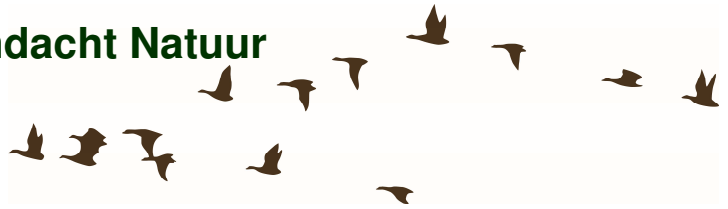
Verder is aan de hand recente verspreidingsgegevens bekend dat de beschermde rugstreeppad voorkomt in de omgeving van Wieringerwerf. Echter ontbreekt in de huidige situatie geschikt leefgebied voor de soort. In het kader van de voorgenomen plannen is een nader onderzoek of een ontheffingsaanvraag met betrekking tot rugstreeppad dan ook niet noodzakelijk.

Overige beschermde soorten

Andere beschermde soorten dan hierboven genoemd worden niet verwacht binnen de projectlocatie. Nader onderzoek naar het voorkomen van andere beschermde soorten is dan ook niet noodzakelijk. Echter kunnen veranderingen in de situatie binnen het plangebied of in de planvorming altijd leiden tot andere inzichten en daarmee tot wijziging van deze conclusies. Mogelijk kunnen gedurende het planproces of de werkzaamheden zich nieuwe soorten gaan vestigen. Bij constatering van een beschermde soort tijdens de voorgenomen activiteiten blijft het alsnog noodzaak om maatregelen te nemen of ontheffing aan te vragen voor deze soort(en).

4.3 Houtopstanden

Met de herstructurering zal een groot deel van het bosgebied rond de terp verdwijnen. De houtopstanden liggen echter buiten de bebouwde kom boswet en vallen hiermee onder het beschermingsregime van de Wet Natuurbescherming. Voor het verwijderen van bosdelen rond de terp dient een kapmelding te worden gedaan bij het bevoegd gezag (provincie Noord-Holland / RUD Noord-Holland Noord). In overleg met het bevoegd gezag zal moeten worden bepaald of de herplantplicht van toepassing en op welke wijze deze moet worden ingevuld.

Literatuurlijst

- Broekhuizen, S., Hoekstra K., Thissen J.B.M., Canters K.J., Buys J.C. (redactie), 2016, *Atlas van de Nederlandse zoogdieren Natuur van Nederland 12*, Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden
- Kapteyn K., 1995, *Vleermuizen in het landschap over hun ecologie, gedrag en verspreiding*, Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs bv, Haarlem / Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereeniging en Gegevensautoriteit Natuur, *Vleermuisprotocol 2013*, 27 maart 2013.
- Limpens H.J.G.A., Twisk P. & Veenbaas G, 2004, *Met vleermuizen overweg*, Rijkswaterstaat Dienst weg en waterbouwkunde, Delft en Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Arnhem
- Landschap Noord-Holland & Noordhollandse Zoogdier Studiegroep (NOZOS), 2014, *Atlas van de Noord-Hollandse zoogdieren 1989-2014*, Springeruit Drukwerk
- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W., 2009, *De amfibieën en reptielen van Nederland – Nederlandse fauna 9*, Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden
- Herder J., Kranenbarg J., Hoogeboom D., Hamers J., Dekker K., 2012, *Atlas van de Noord-Hollandse vissen 1980-2012*, Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting RAVON, Nijmegen
- Scharringa C.J.G., Ruitenbeek W., en Zomerdijk P., 2010, *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*, Springeruit Drukwerk.
- Bos F., Bosveld M., Groenendijk D., van Swaay C., Wynhoff I., De Vlinderstichting, 2006, *De Dagvlinders van Nederland (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea)*, *Nederlandse fauna 7*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Nederlandse vereniging voor Libellenstudie, 2002, *De Nederlandse libellen (Odonata)*, *Nederlandse fauna 4*, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden
- Van Dam M.H.P., De Staatssecretaris van Economische Zaken, 28 oktober 2016, *Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 16 oktober 2016, nr. WJZ / 16153443, houdende regels ter uitvoering van de Wet natuurbescherming en het Besluit natuurbescherming (Regeling natuurbescherming, Staatscourant Nr.55791*
- Van Dam M.H.P., De Staatssecretaris van Economische Zaken, 19 januari 2016, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden
- Ministerie van Economische zaken, 3 december 2016, *Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen*, StainessMedia.com
- Provinciale Staten van Noord-Holland, *Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van tot vaststelling van de Verordening vrijstellingen soorten Noord-Holland*, Haarlem
- Dienst Regelingen (2009). *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.

Bureau Aandacht Natuur

- www.ravon.nl
- www.floron.nl
- www.wilde-planten.nl
- www.telmee.nl
- www.noord-holland.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/

Bijlage 1. Wet Natuurbescherming

Inleiding Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming in werking getreden en vervangt de Natuurbeschermingswet 1998 (1 oktober 2005), de Flora- en faunawet (1 april 2002) en de Boswet (20 juli 1961). De Wet Natuurbescherming heeft tot doel om (1) de biodiversiteit in Nederland te beschermen, (2) het decentraliseren van verantwoordelijkheden en (3) het vereenvoudigen van de wet- en regelgeving. De voorgaande natuurwetgeving kende verschillende bevoegde gezagen en rechtsdocumenten (vergunning, ontheffing en melding). De verantwoording van de Wet Natuurbescherming komt vrijwel geheel bij de Provincies te liggen en voorziet in één rechtsdocument, waarmee zowel een vergunning als ontheffing wordt verleend. Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote internationale belangen of provincie overschrijdende zaken zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

In deze wet, gepubliceerd op 19 januari 2016 in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden Nr. 34, jaargang 2016, is het behoud van de biologische diversiteit en een duurzaam gebruik van de bestanddelen daarvan en de instandhouding van de natuurlijke habitats (*richtlijn 92/43/EEG, 21 mei 1992*) en de wilde flora en fauna (*PbEG 1992, L206*), het behoud van de vogelstand (*richtlijn 2009/147/EG, 30 november 2009; PbEU 2010, L20*) en diverse verdragen inzake de biologische diversiteit en de bescherming van bedreigde dier- en plantensoorten en hun natuurlijke leefomgeving geregeld.

Gebiedsbescherming

Met de gebiedsbescherming (voorheen de Natuurbeschermingswet 1998) zijn de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen zijn hiermee opgenomen in de Natura 2000-gebieden. In Nederland zijn 164 Natura 2000-gebieden vastgesteld. Per Natura 2000-gebied zijn de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en/of vogelrichtlijnsoorten apart aangewezen. Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingdoelen, nadelige gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken dan wel te verzachten (middels mitigerende maatregelen). Het bevoegd gezag kan beperkende maatregelen opleggen om schadelijke activiteiten te verzachten of te voorkomen. Voor onvermijdelijke schade is men verplicht een vergunning aan te vragen.

Andere te beschermen gebieden bestaan uit gebieden aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN), natuurverbinding (evz) of provinciaal landschap. Deze beschermde waarden van de NNN of een natuurverbinding zijn niet toegespitst tot bepaalde soorten of habitats, zoals bij de Natura 2000-gebieden), maar gaat het hoofdzakelijk om de 'wezenlijke' of 'landschappelijke' waarden van een gebied of natuurverbinding.

- **Natura 2000-beheerplannen**

Regulier beheer en bestaand gebruik zijn (of worden) opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van de beheerplannen hoeft daarvoor geen vergunning aangevraagd te worden.

- **Cumulatieve effecten**

Door een combinatie van activiteiten kunnen namelijk ook negatieve effecten optreden, de zogeheten *cumulatieve effecten*. Hierbij wordt als richtlijn gehanteerd dat alleen plannen en projecten, waarover een definitief besluit is genomen, bij deze beoordeling worden betrokken.

- **Beschermde Natuurmonument**

Tevens waren, voordat Natura 2000 gebieden bestonden, zogeheten Beschermde Natuurmonumenten aangewezen. Voor deze gebieden bestaan vaak minder concrete natuurdoelen en was gericht op de instandhouding van de wezenlijke waarden, zoals natuurschoon en natuurwetenschappelijke waarden. In de Wet Natuurbescherming komen de aanwijzingen van Beschermde Natuurmonument te vervallen.

Soortbescherming

De soortbescherming binnen de Wet Natuurbescherming kent drie beschermingsregimes, namelijk voor soorten van de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn (inclusief het verdrag van de Bern en Bonn) en een apart beschermingsregime voor 'andere soorten' die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn. Elk van deze van de regimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Hiermee zijn binnen de Wet Natuurbescherming ruim 700 vogelsoorten en 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade aan soorten en/of hun (functionele) leefomgeving mag worden toegebracht, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). Centraal hierbij staat de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

In de Wet Natuurbescherming worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- 80 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- alle van nature in Nederland in het wild levende vogels
- alle vleermuizen (22) die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- 39 terrestrische zoogdieren en 7 marine zoogdieren
- alle amfibieën (16) en reptielen (7) die van nature in Nederland in het wild voorkomen
- een beperkt aantal soorten vissen (8), en schaal- en schelpdieren (3)
- bepaalde soorten insecten zoals vlinders (27), libellen (16) en kevers(6)

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om die bescherming toch enigszins concreet te maken, zijn per beschermingsregime een aantal verbodsbepalingen van kracht.

• Beschermingsregime Vogels

Alle van nature in Nederland in het wild levende vogelsoorten zijn beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomen. In de praktijk betreft het alle soorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, in totaal ca. 290 soorten. Op alle vogels is het beschermingsregime van paragraaf 3.1 van de Wet Natuurbescherming van toepassing en betreft de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
- Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben
- Het is verboden vogels opzettelijk te (ver)storen tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort¹

¹ Afhankelijk van de betekenis van de lokale vogelpopulatie kan sprake zijn van een effect op de landelijke staat van instandhouding. Daarbij moet ook rekening worden gehouden met cumulatieve effecten op de landelijke staat van de soort. Het beschadigen van nesten tijdens het broedseizoen blijft verboden, maar het verstoren van vogels niet, tenzij er sprake is van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Voor de verstoring van broedende vogels en vogelnesten wordt geen ontheffing of vrijstelling verleend voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en niet voor dwingende redenen van openbaar belang. Voor vogels geldt dat u alleen ontheffing kunt krijgen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

Van een (beperkt) aantal vogels is de nestplaats jaarrond beschermd. De jaarrond beschermde nestlocaties zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor de overige vogelsoorten geldt dat (opzettelijke) verstoring van broedende dieren is verboden. Buiten het broedseizoen mogen de nestplaatsen, zonder ontheffing, worden verstoord, mits dit geen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Daarbij geldt geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De meeste vogels broeden tussen medio maart en medio juli.

• Beschermingsregime Habitatrichtlijnsoorten

Deze soorten worden beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. De Europees beschermde soorten, niet vogels zijnde, bestaan uit soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, inclusief het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Op deze soorten is het beschermingsregime van paragraaf 3.2 van de Wet Natuurbescherming (artikel 3.5, lid 1 (fauna) en lid 5 (flora)) van toepassing en betreft de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk² te doden of te vangen.
- Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Het is verboden dieren opzettelijk te verontrusten.
- Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn (bijlage IV), het Verdrag van Bern (Bijlage I en II) of het Verdrag van Bonn (Bijlage I) kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;

² In de Wet Natuurbescherming is bij meerdere verbodsbepalingen het "opzetvereiste" toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. Niet-opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn niet verboden. Daarbij is echter van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: "Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant...".

- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

• Beschermingsregime “andere” beschermde soorten

Dit betreffen “andere” soorten welke bescherming vanuit nationaal oogpunt behoeven. De andere, ‘nationale’ soorten staan vermeld in een bijlage van de wet die hoort bij artikel 3.10. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst waarvoor het beschermingsregime van paragraaf 3.3 van de Wet Natuurbescherming van toepassing is. Het beschermingsregime voor deze ‘nationaal’ beschermde soorten is geïnspireerd op de Habitatrichtlijn, maar zijn in sommige opzichten minder streng en gelden de volgende verbodsbepalingen:

- Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Het verbod om dieren opzettelijk te doden of te vangen en het verbod om vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen, is niet van toepassing op de bosmuis, huisspitsmuis of veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Voor de ‘andere’ (nationaal) beschermde soorten kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven beschreven;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied,
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

• Mitigatie en compensatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door voorafgaand aan het project mitigerende (=verzachtende) maatregelen op te stellen en uit te voeren. Indien dergelijke maatregelen kunnen worden getroffen waardoor negatieve effecten kunnen worden voorkomen, vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen plaats. Voorbeelden van mitigerende maatregelen die een overtreding kunnen voorkomen zijn:

- het aanpassen van de werkvolgorde of uitvoeringsperiode
- het gebruik maken van andere werkapparatuur
- of de werkzaamheden faseren in ruimte en tijd

Voor een aantal soorten (23) kan met betrekking tot mitigerende maatregelen ten aanzien van (verstorende) werkzaamheden of activiteiten, worden gehandeld conform een soortenstandaard. In de soortenstandaard staan naast ecologische informatie van de betreffende soort ook de mogelijke maatregelen om effecten te voorkomen, te verminderen en/of te herstellen.

Als ondanks het treffen van mitigerende maatregelen niet kan worden voorkomen dat de verbodsbepalingen worden overtreden, is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing kan mogelijk verleend worden, als door de maatregelen geen verslechtering van de staat van instandhouding van vogelsoort(en) optreedt en/of geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de overige Europees en nationaal beschermde soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Maatregelen die de effecten op de plek van handeling herstellen, zijn mitigerend van aard; maatregelen die de effecten voor de populatie opheffen door herstel of verbetering op een andere plek zijn compenserend van aard. In de soortenbescherming wordt, in tegenstelling tot de gebiedenbescherming, geen scherp onderscheid gemaakt tussen mitigerende en compenserende maatregelen. Belangrijk is dat de staat van instandhouding gegarandeerd wordt.

- **Vrijstelling**

Onder de Wet Natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk, zoals provinciale verordeningen en gedragscodes.

In de Wet Natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een 'programmatische aanpak'. Een programmatistische aanpak kan meerwaarde bieden, bijvoorbeeld bij de vormgeving van een actieve leefgebiedenbenadering op regionaal niveau voor soorten waarvoor dat in het licht van de internationale verplichtingen nodig is. Dit moet leiden tot een meer doelmatige aanpak en tegelijkertijd ruimte genereren voor economische en ruimtelijke ontwikkelingen. Via de programmatistische aanpak moet dan zekerheid worden geboden dat het streven naar een gezonde populatie van de betreffende soort niet in het gedrang komt. De programmatistische aanpak dient getoetst te zijn aan de criteria voor vrijstelling die voor de betreffende soort(en) is vastgesteld. Indien dat het geval is, kan sprake zijn van een vrijstelling. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk (artikel 3.11).

Ten aanzien van de ruimtelijke ordening en bestendig beheer is per provincie voor een aantal soorten een aparte vrijstellingslijst opgesteld. Het betreft veelal algemeen voorkomende soorten uit het beschermingsregime 'andere' beschermde soorten.

Bescherming Houtopstanden

Voor het vellen van bomen buiten de bebouwde kom in een houtopstand groter dan 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, dient dit tevoren te worden gemeld/aangevraagd en is de initiatiefnemer verplicht om hetzelfde areaal te herplanten³. De aanvraag dient als onderdeel van de omgevingsvergunning bij de betreffende gemeente te worden ingediend. Tevens is mogelijk om de aanvraag separaat bij de provincie in te dienen. De provincie bepaalt welke gegevens bij een aanvraag/melding moeten worden aangeleverd.

³ De herplantplicht vervalt voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Ontheffing, vrijstelling en/of vergunning

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten of gebieden, is een vergunning, ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen. Voor handelingen of activiteiten is een ontheffing van de verbodsbepalingen nodig indien:

- Er geen maatregelen mogelijk zijn om het overtreden van de verbodsbepalingen te voorkomen;
- Er geen vrijstelling geldt op grond van een provinciale verordening, gedragscode, beheerplan Natura 2000, programmatische aanpak of een ministeriële regeling.

Voor locatie gebonden ingrepen die in de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO) staan vermeld kan de ontheffingsaanvraag worden aangehaakt bij de omgevingsvergunning. Voor initiatieven die niet vallen binnen de activiteiten van een omgevingsvergunning (zoals activiteiten uit de Waterwet, mijnbouwwet etc.) geldt dat een aparte ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming aangevraagd moet worden (naast een mogelijke watervergunning, ontgrondingsvergunning etc.). Als sprake is van een handeling met gevolgen voor beschermde soorten of gebieden waarvoor een omgevingsvergunning nodig is, is het tevens mogelijk dat de initiatiefnemer eerst apart een ontheffing en/of vergunning onder de Wet Natuurbescherming aanvraagt en daarna de omgevingsvergunning.

De gemeente is het bevoegd gezag voor de aanvraag van een omgevingsvergunning. Bij de omgevingsvergunning vindt de natuurtoestemming plaats in de vorm van 'Verklaringen van geen bedenking' (Vvgb). De 'Verklaring van geen bedenkingen' wordt onder de Wet Natuurbescherming afgegeven door de provincie (of in bijzondere gevallen door het Rijk) aan de gemeente. Als er geen Vvgb kan worden afgegeven door de provincie, kan de omgevingsvergunning niet verleend worden door de gemeente.

De eindverantwoordelijkheid voor de aan te leveren informatie ligt bij de aanvrager/initiatiefnemer. Gemeenten zijn als bevoegd gezag omgevingsvergunning er mede verantwoordelijk voor om te beoordelen of een aanvraag omgevingsvergunning compleet is.

Indien (vooraf) een aparte ontheffing soortenbescherming of vergunning gebiedsbescherming in het kader van de Wet Natuurbescherming aangevraagd wordt / moet worden, is de desbetreffende provincie het bevoegd gezag. De provincie zal vervolgens de aangeleverde gegevens toetsen en bepalen of een vergunning, ontheffing dan wel vrijstelling kan worden afgegeven en onder welke voorwaarden.

Een ontheffing (of een vrijstelling) wordt uitsluitend verleend, als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- Geen andere bevredigende oplossing voor handen is;
- Sprake is van een in de wet genoemd belang (zie soortbescherming);
- Geen sprake is van verslechtering/afbreuk aan de staat van instandhouding van de soort.

Om te beoordelen of aan deze voorwaarden wordt voldaan zal de provincie een toetsing van de belangen en de alternatieven uitvoeren en een ecologische toetsing doen. De termijn voor het behandelen van een aanvraag bedraagt 13 weken met de mogelijkheid om dit eenmalig te verlengen met 7 weken.

Indien door een handeling of activiteit verbodsbepalingen overtreden worden, moet door de initiatiefnemer worden aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing(en) is, waardoor de verbodsbepalingen niet overtreden zullen worden. Bij andere oplossingen kan gedacht worden aan alternatieve locaties, een ander ontwerp of inrichting van het plan, of een andere uitvoering van de handelingen.

Bij de beoordeling of afbreuk wordt gedaan aan de staat van instandhouding mogen mitigerende en compenserende maatregelen betrokken worden. Uiteindelijk mag het verlenen van de ontheffing geen negatief effect hebben op het voorkomen van de soort. Het ecologische toetsingscriterium verschilt per beschermingsregime. Wettelijk verschilt het toetsingscriterium voor vogels van dat voor overige Europees en nationaal beschermde soorten. Europese jurisprudentie maakt echter duidelijk dat bij afwijkingen onder de Vogelrichtlijn ook gekeken moet worden naar de staat van instandhouding van de populatie vogels.

De staat van instandhouding van lokale populaties is meestal niet bekend. De status van de lokale populatie kan afwijken van de landelijke staat van instandhouding of landelijke trend. Hoe minder gunstig de trend en/of staat van instandhouding, des te strenger moet de beoordeling zijn of er toestemming voor de ontheffing kan worden verleend. Bij deze beoordeling moet rekening worden gehouden met cumulatieve effecten, dus ook met reeds verleende ontheffingen voor dezelfde populaties van de soort.

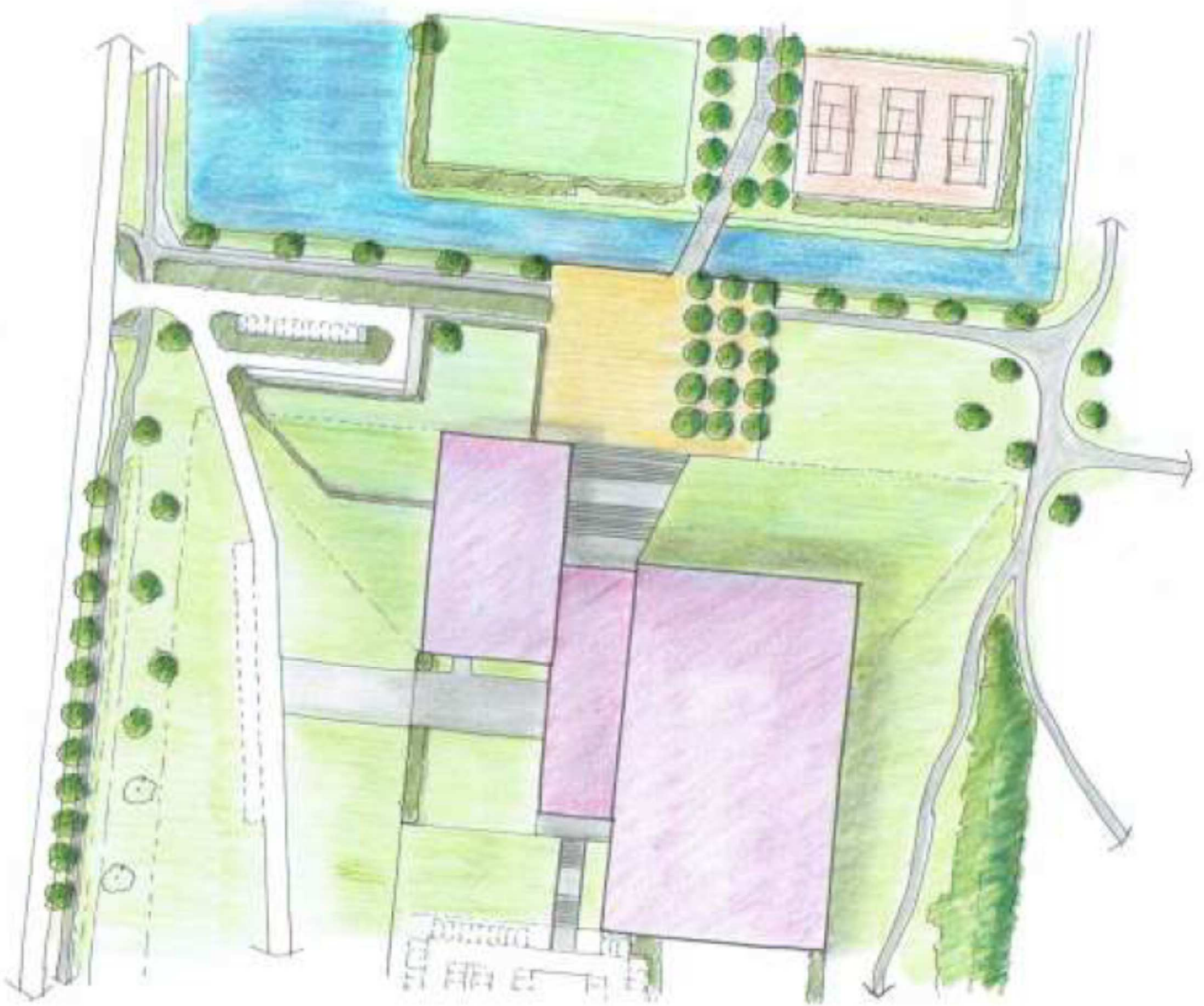
Bijlage 2. Schetsontwerpen deelgebied 1

Legenda: Ruimtelijke Ambities

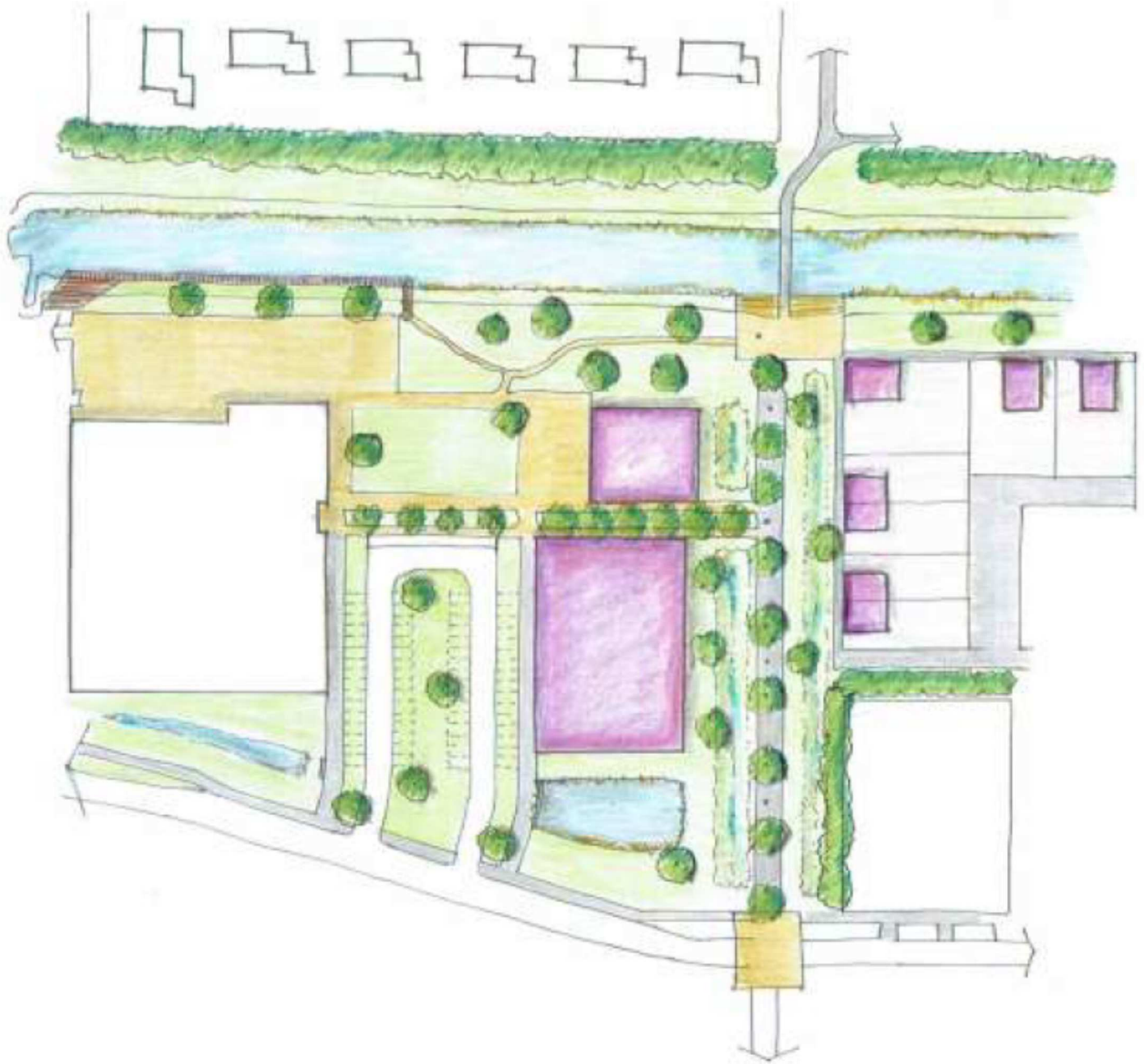
	Contour ontwikkellocatie		Bebouwingsaccent
	Contour ontwikkellocatie nader te bepalen		Alzijdige oriëntatie
	Ruimte voor openbaar groen		Overhoekse oriëntatie
	Nummer ontwikkellocatie		Representatieve zijde van bebouwing
	Vizier		
	Zichtlijn		

6.3.1. Een uitwerking van ontwikkellocatie 1

In bovenstaand schetsontwerp is de multifunctionele accommodatie gelegen op de noordelijke zijde van de terp en oriënteert zich hierdoor voornamelijk op de campus zone en de Terpweg. Het gebouw is opgetrokken uit 3 volumes. In het grootste volume is de sporthal en het zwembad ondergebracht. Het meest westelijke volume, aan de zijde van e Terpweg, is het onderwijs ondergebracht. Het middelste volume kent een hoge mate van transparantie en scheidt daardoor de twee grote volumes van elkaar. Binnen de infrastructuur van het gebouw heeft deze ruimte echter een verbindende functie. Vanuit deze ruimte zijn alle voorzieningen ontsloten. Een grote trap verbindt de entree ruimte met het plein dat aan de voet van de terp ligt en dat het beginpunt is van de lange as die via het Terppad en de sternstraat tot het noordelijkste deel van Wieringerwerf voert.

6.3.2. Een uitwerking van ontwikkellocatie 2 en 3

In bovenstaand schetsontwerp is heeft het Terppad de gewenste openheid gekregen en wordt het pad geflankeerd door enkele nieuwe gebouwen. De inrichting van het openbaar gebied is zo vormgegeven dat de Oosterterptocht niet meer als scheiding of barrière in de ruimte ligt, maar is het onderdeel geworden van de belevingswereld.

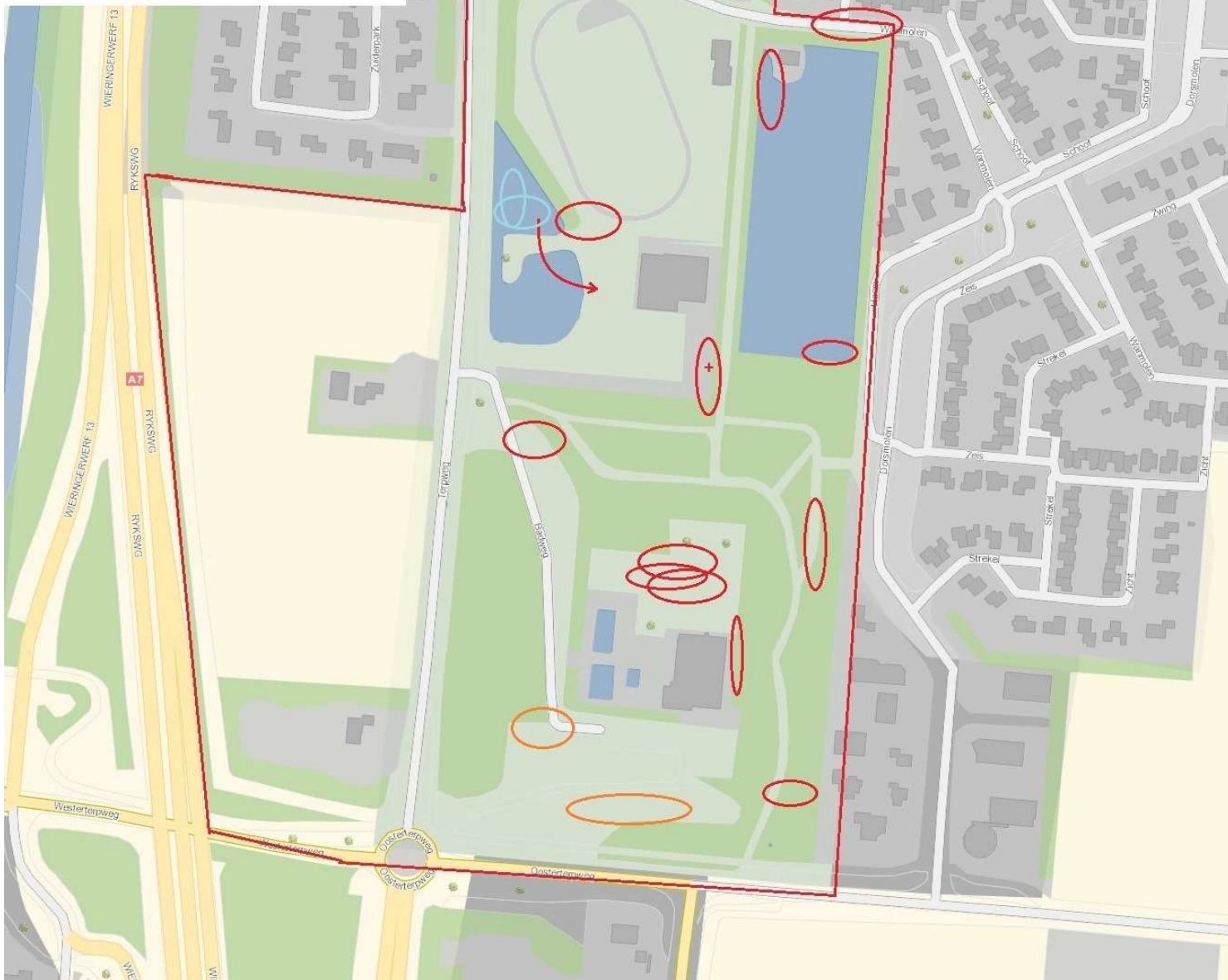

Bijlage 3. Vleermuiswaarnemingen per velderonde

Vleermuisronde 31 augustus 2017
21:30 uur - 01:30 uur

Legenda

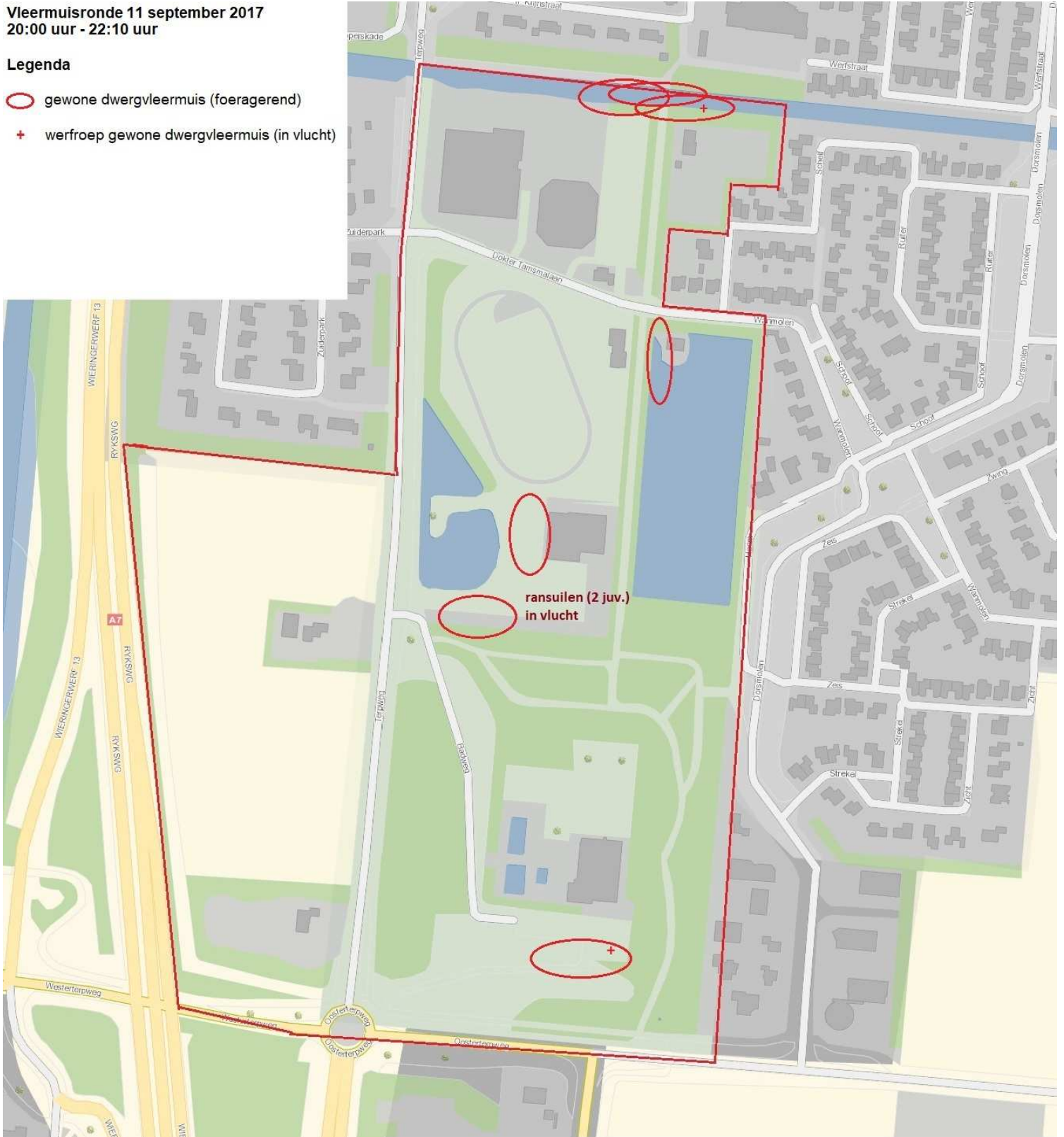
- gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- passerende gewone dwergvleermuis
- + werfroep gewone dwergvleermuis (in vlucht)
- ruige dwergvleermuis (foeragerend)
- watervleermuis (foeragerend)

Vleermuisronde 11 september 2017
20:00 uur - 22:10 uur

Legenda

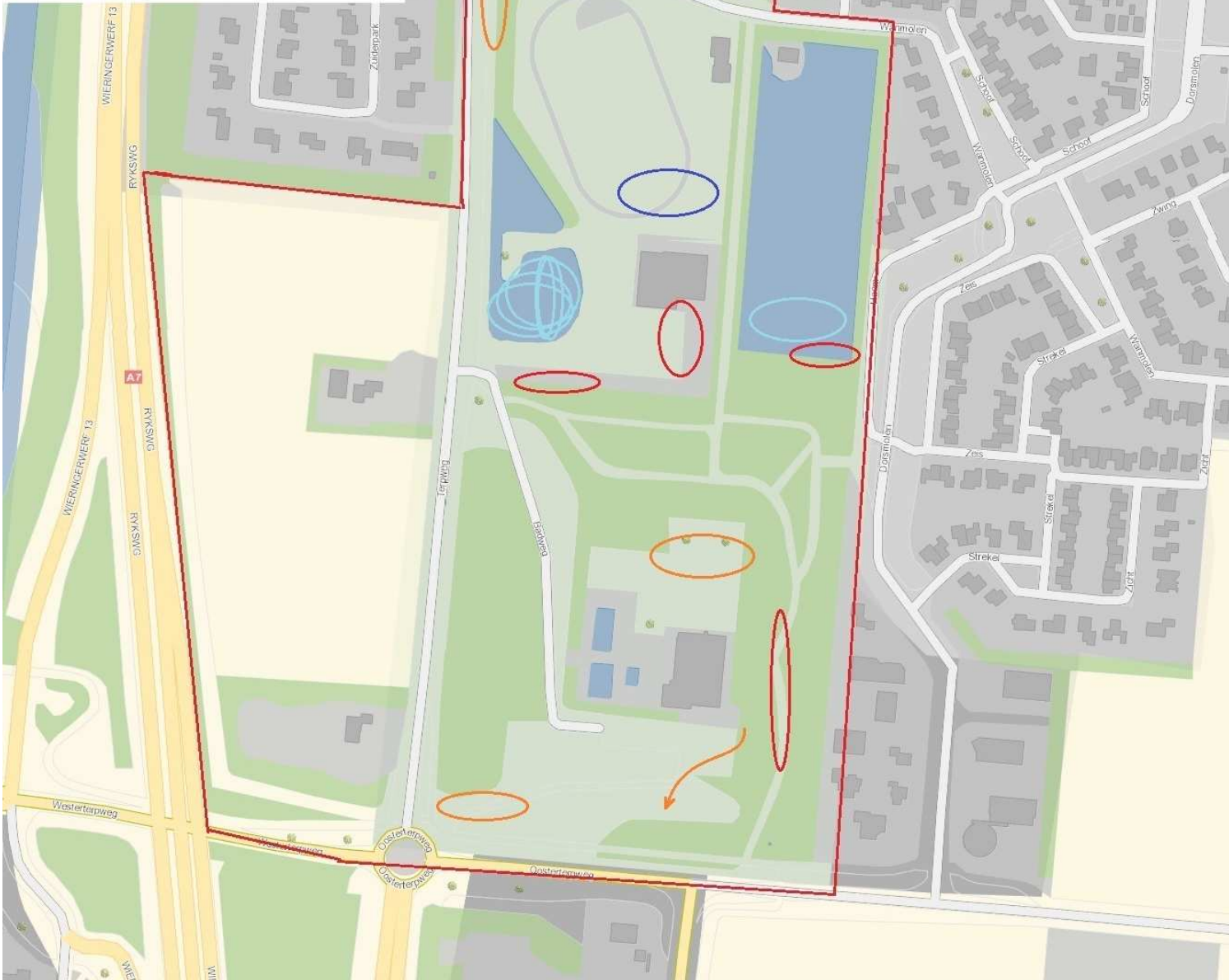
- gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- + werfroep gewone dwergvleermuis (in vlucht)

Vleermuisronde 25 september 2017
19:30 uur - 23:30 uur

Legenda

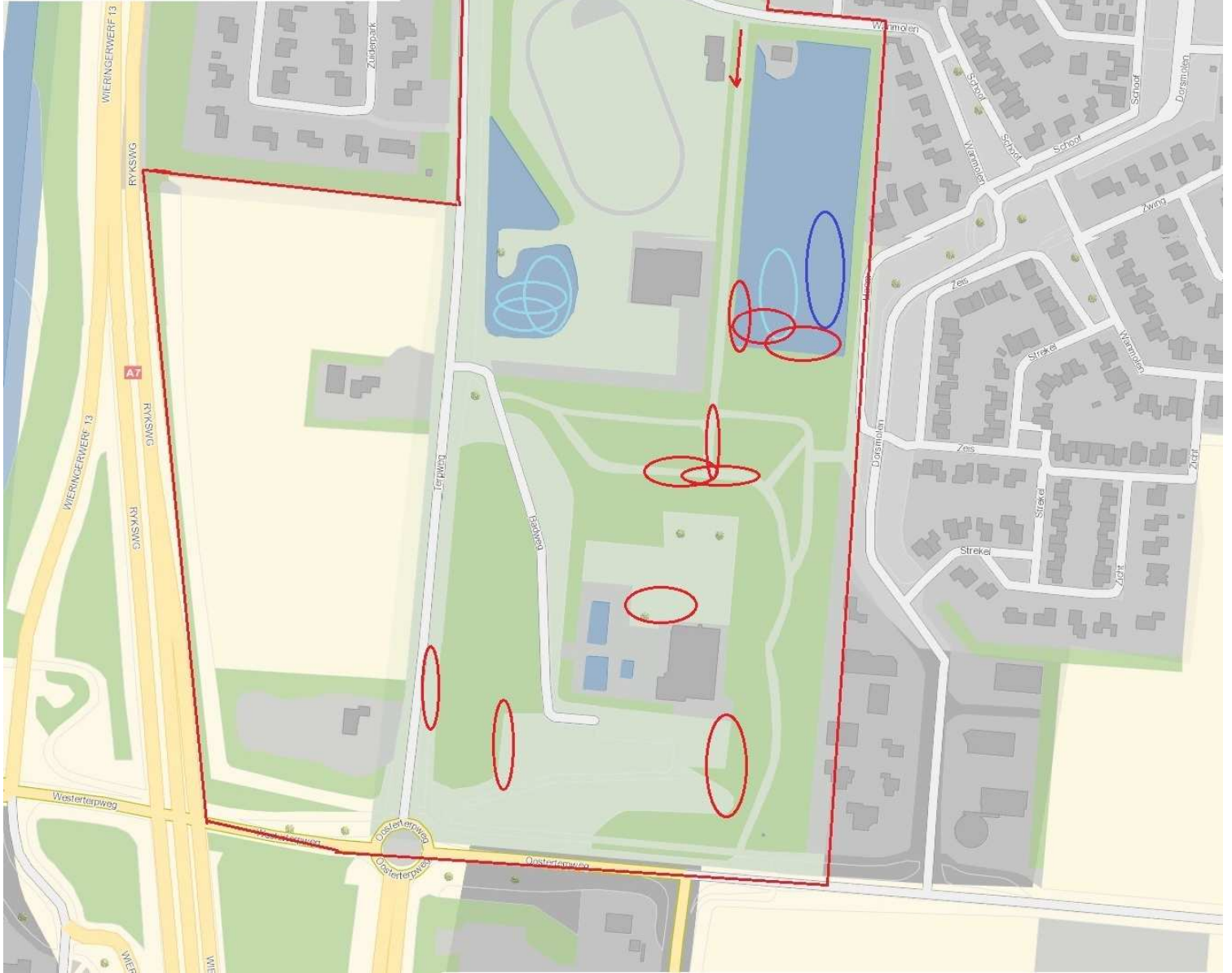
- gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- passerende gewone dwergvleermuis
- laatvlieger (foeragerend)
- ruige dwergvleermuis (foeragerend)
- passerende ruige dwergvleermuis
- watervleermuis (foeragerend)

Vleermuisronde 17 mei 2018
21:20 uur - 23:45 uur

Legenda

- gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- passerende gewone dwergvleermuis
- laatvlieger (foeragerend)
- watervleermuis (foeragerend)

Vleermuisronde 30 mei 2018
3:30 uur - 5:30 uur

Legenda

- gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- passerende gewone dwergvleermuis
- laatvlieger (foeragerend)
- ruige dwergvleermuis (foeragerend)

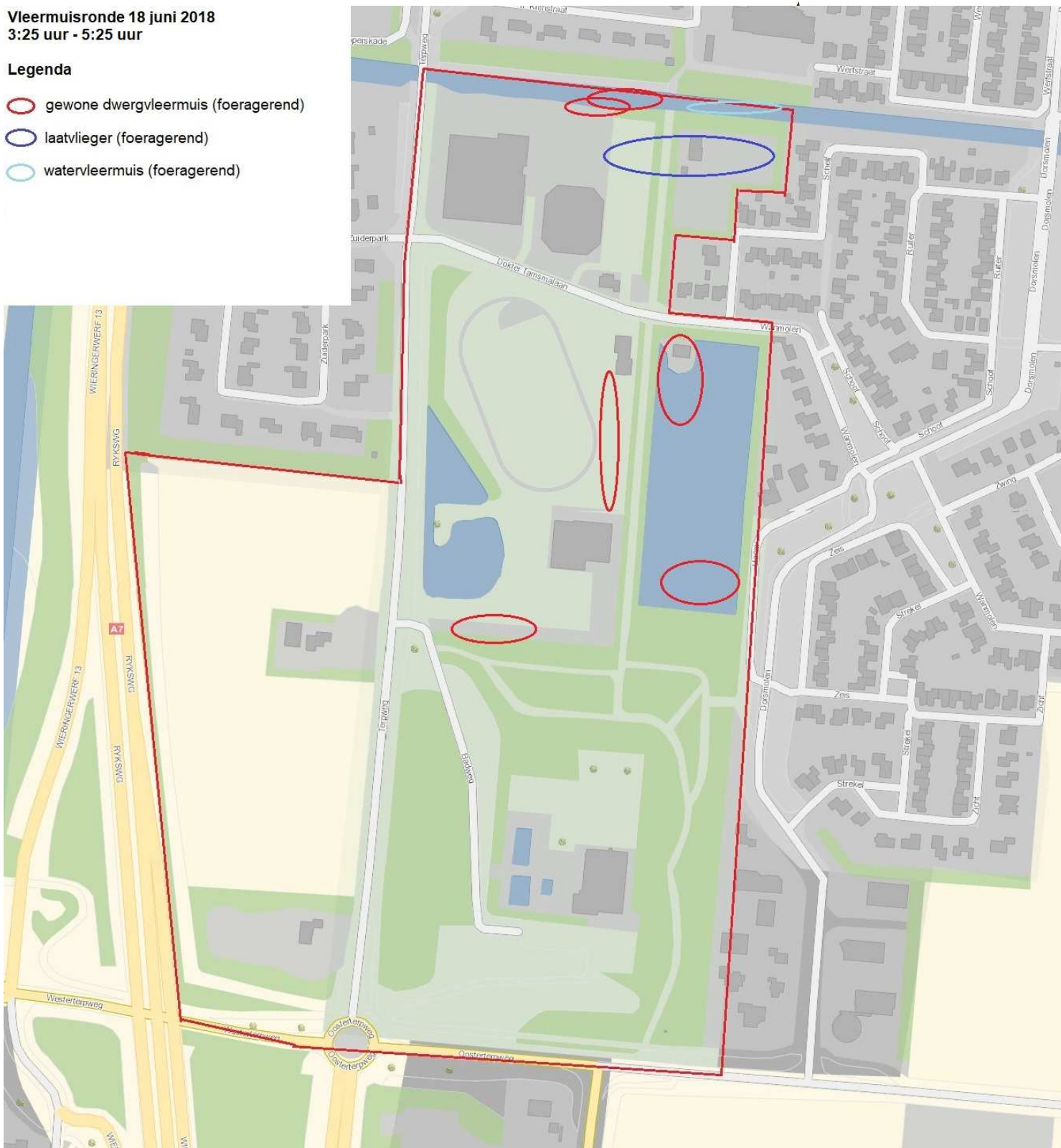

-

Vleermuisronde 18 juni 2018
3:25 uur - 5:25 uur

Legenda

- gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- laatvlieger (foeragerend)
- watervleermuis (foeragerend)

Vleermuisronde 3 juli 2018
21:50 uur - 24:00 uur

Legenda

- gewone dwergvleermuis (foeragerend)
- passerende gewone dwergvleermuis
- watervleermuis (foeragerend)

